

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

DVOJTÝŽDENNÍK MESTA BANSKÁ ŠTIAVNICA

27. február 2025

číslo 4

ročník XXXVI

cena 0,70 €

80 rokov

slobody
v meste
str. 4

Rozvoj

Banskej Štiavnice
v rokoch 1945 - 2025
str. 5,6

Jarné

prázdniny
v múzeu a kine
str. 8,11

Rozpočet mesta schválený

Primátorka mesta
Mgr. Nadežda Babiaková
zvolala na 19.2.2025 rokovanie MsZ.

MsZ schválilo:

1. program rokovania zasadnutia MsZ v BŠ s dátumom 19. február 2025 s doplnením do bodu Rôzne:
- Prerozdelenie časti finančných prostriedkov z dobrovoľnej zbierky „Odstraňovanie následkov ničivého požiaru v BŠ“,
- Zlepšenie triedeného zberu komunálnych odpadov v BŠ – schválenie spolufinancovania projektu a prípadných neoprávnených výdavkov,

Rokovanie MsZ FOTO MICHAL KRÍŽ

33.str.

Pozvánka

Mesto BŠ a SZPB ZO L.Exnára, hrdinu SNP, BŠ Vás pozývajú na spomienkový akt spojený s položením kytic pri príležitosti 80. výročia oslobodenia mesta Banská Štiavnica. **5. marca 2025 /streda/ o 14.00 h** pri Pamätníku padlých hrdinov I. a II. sv. vojny nad poštou v BŠ. **Program:** Hymna SR, Báseň, Položenie kytic, Príhovor zástupcu mesta, Príhovor zástupcu ZO SZPB, Hymnická pieseň, Spoločné fotenie na schodoch pred pamätníkom. Po spomienkovom akte pokračuje zasadnutie ZO SZPB v Baníckej krčme Ing. J.Karabelyho.

Mgr. Nadežda Babiaková
Primátorka mesta

Vladimír Poprac, Predseda ZO SZPB

Nový termín na podávanie žiadostí o dotáciu z rozpočtu mesta

Mesto Banská Štiavnica oznamuje, že do 14. 3. 2025 je termín pre podávanie žiadostí o poskytnutie dotácie na rok 2025 pre právnické osoby a fyzické osoby - podnikateľov podľa § 3 VZN č. 2/2018 v znení dodatku č. 1.

V zmysle Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Štiavnica č. 2/2018 v znení dodatku č. 1 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta

Banská Štiavnica, je potrebné žiadosť podať písomnou formou na predpísanom tlačíve, ktoré nájdete na stránke mesta Banská Štiavnica: <https://www.banskastiavnica.sk/obcan/mestsky-urad/tlaciva/>
Kompletne a správne vyplnená žiadosť o poskytnutie dotácie, ktorej súčasťou je aj rozpočet, musí obsahovať povinné prílohy (kópie):

- zmluva alebo potvrdenie o zriadení bankového účtu, ktorého vlastní-

kom je žiadateľ,

- výpis z registra trestov na právnickú osobu, ktorý je vedený Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky,
- doklad o založení subjektu – zriaďovaciu listinu, zakladateľskú zmluvu, stanovky s potvrdením registrácie /občianske združenia, neziskové organizácie, záujmové združenia a pod./,
- ďalšie dokumenty týkajúce sa projektu,

- čestné vyhlásenia žiadateľa /príloha č. 1/.

Pripomíname, že prílohy sú povinné pre všetkých žiadateľov o dotáciu.

V prípade nejasností kontaktujte:

Mestský úrad, Ekonomické odd.,
Nám. sv. Trojice č. 1, 969 01 Banská Štiavnica, t. č.: 045/694 96 30,
mail: miroslava.slavikova@banskastiavnica.sk
banskastiavnica.sk

MŠÚ

INZERCIA

Účet

23. 3. 2025 19:00 hod.

Vstupenky zakúpite na www.divadloartefakt.sk

Kultúrne centrum, Banská Štiavnica

STAVEBNINY
STAVMAT Banská Štiavnica, s.r.o.

Predajňa stavebnín
Horná Huta 42
tel.: 0918 624 835

Otváracie hodiny
po - pia: 7:00 - 15:30 hod.

KAŽDÝ DEŇ ZĽAVA 10%

z programu
primátorky**17.2.**

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Príprava materiálov pre vyúčtovanie OOCR.
- Pracovné rokovanie k riešeniu problematiky TS, m.p., Banská Štiavnica.
- 18.2.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Stretnutie so zástupcami Jednoty dôchodcov v Banskej Štiavnici.
- Pracovné rokovanie s projektantmi k rekonštrukcii kultúrneho centra.
- 19.2.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie k projektu odkanalizovania – Šobov.
- Zasadnutie mestského zastupiteľstva.
- 20.2.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účast na Valnom zhromaždení OOCR Región Banská Štiavnica.
- 21.2.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie so zástupcami Mestských lesov Banská Štiavnica, spol. s r.o., k úlohám na rok 2025.
- 22.2.**
- Občianske obrady – sobáš.
- 24.2.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Prehliadka zrekonštruovaného objektu po požiari na ul. Dolná ružová.

Štiavničania, Štiavnica, médiá a súvzťažnosti

10.2. v Rádiu Slovensko od 13.05 do 14.00 hod. Ing. Andrej Kunca, PhD., vedúci Lesníckej ochrany služby Národného lesníckeho centra vo Zvolene, pracovisko Banská Štiavnica, hovoril o jedinečnom vynáleze, ktorý bol objavený na pracovisku v Banskej Štiavnici. Ide o nový spôsob aplikácie biologickej ochrany rastlín. Tento vynález získal patent Európskej patentovej kancelárie v roku 2024. **12.2.** v Rádiu Slovensko o 17.05 hod. v relácii „Otvorenie s Annou Vargovou“ hovoril o aktuálnej vnútropolitickej a zahraničnopolitickej situácii europoslanec Braňo Ondruš. Taktiež hovoril dňa **15.2.** v Rádiu Lumen o 17.30 hod. o výraznom zvýšení dovozu potravín na Slovensko v predchádzajúcich rokoch. Keď bol „pravou rukou“ premiéra Róberta Fica, stal sa čestným členom Banskostiavnicko-hodrušského baníckeho spolku. **16.2.** v Rádiu Lumen o 6.25 hod. bola spomienka na Andreja Kmeťa, ktorý zomrel v tento deň v r. 1908. Bol zakladateľom Slovenskej národnej vedy, priekopník slovenského múzejníctva, 28 rokov pôso-

bil ako katolícky kňaz na Prenčove, európsky význam majú jeho archeologické a botanické výskumy – poväčšine na Sitne a jeho bezprostrednom okolí. **Od 18. do 22.2.** bola viac razy v Rádiu Regina pozvánka na špeciálne prehliadky jednej z expozícií Slovenského banského múzea – expozície sprístupnenú Dedičnú štôľňu Glanzenberg zo 16. storočia počas školských prázdnin v stredoslovenskom kraji od 24. do 28.2. **19.2.** v Rádiu Slovensko o 10.00 hod. bola spomienka na prof. Ladislava Sáru, prvého hlásateľa Slobodného slovenského vysielateľa počas SNP, ktorý zahynul v tento deň v r. 1945 počas jeho transportu do koncentračného tábora Mauthausen po nálete spojeneckých lietadiel. Študoval aj na Učiteľskom ústave v Banskej Štiavnici. **20.2.** v Slovenskej televízii na Jednotke o 20.30 hod. relácia „Sieň slávy“ bola venovaná Milanovi Lasicovi. V relácii hovorila aj jeho manželka Magda Vášaryová, rodáčka z Banskej Štiavnice, niekdajšia excelentná herečka, diplomatka, politička aj spisovateľka.

Ján Novák

ZŠ JOZEFA HORÁKA

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

www.zsjhbs.edupage.org

zúčastnite sa vyučovania v 1. ročníku

nazrite do priestorov, v ktorých sa vzdeláva

19. MAREC 2025

KONTAKT +421 908 916 611

čas od 8.30 do 12.00

precíťte atmosféru a

z programu
primátorky

- Pracovné rokovanie k majetkovému rozdeleniu Mestských lesov Banská Štiavnica, spol. s r.o.
- Redakčná rada ŠN.
- 25.2.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Príprava materiálov financovania lokalít UNESCO pre Ministerstvo kultúry SR.
- Online zasadnutie Sekcie historických miest a UNESCO.
- Posledná rozlúčka s občanom nášho mesta Mgr. Evou Oravcovou.
- 26.2.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Online rokovanie Rady ZMOS.
- Pracovné rokovanie vo veci ďalšieho rozvoja zdravotníctva v našom okrese.
- Rokovanie so starostami obcí okresu k spoločnému stavebnému úradu.
- Účast na mimoriadnom zasadnutí Kalvárskeho fondu.
- 27.2.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie so zástupcami SAD Zvolen, a.s.
- 28.2.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Návšteva zástupcov Univerzity v Šoproni pri príležitosti pobytu študentov v Banskej Štiavnici.
- Uvedenie knihy do života - Ochoťnícke divadlo v Banskej Štiavnici a okolí.

Viera Lauková

Výpožičný režim

v mestskej knižnici:

po, ut, st, pi: 8.00 h -11.30 h
12.00 h -17.00 h,
št: 8.00 h -11.30 h
12.00 h -15.00 h,

pobočka sídl. Drieňová:

po a st: 8.00 h – 12.00 h
Kontakt: 045/3214461
Blížšie info sa dozviete na web stránke mesta Banská Štiavnica, príp. na tel. č.: 045/6949658.

MsK

Rozpočet mesta schválený

§1.str. Vyhlásenie MsZ v BŠ k podpore zahraničnopolitickej orientácie SR,

2. návrhovú komisiu v zložení: Mgr. Peter Ernek, predseda komisie, Ľubomír Barák, člen, Mgr. Mikuláš Pál, člen,

- rozpočet Mesta Banská Štiavnica na rok 2025,

- rozpočet Technických služieb, m.p., BŠ na rok 2025,

- realizáciu kapitálovej investície pre projekt „Zlepšenie starostlivosti o verejné priestranstvá nákupom malotraktora s príslušenstvom“ na základe schválenej dotácie poskytnutej z Environmentálneho fondu č. zmluvy 241341 08U03,

- zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica nasledovne:

Výška poskytnutej dotácie:

14 850,00 €

povinné spolufinancovanie:

150,00 €

iné vlastné zdroje: 33 289,80 €

spolu: 48 289,80 €

- zabezpečenie financovania prípadných neoprávnených výdavkov projektu z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica,

- zámer výskumného projektu s názvom „Výskum možností aplikácie nových technologických postupov pri zvyšovaní využiteľnosti hydroenergetického potenciálu územia, zlepšenia životného prostredia a kvality života v regióne“ predkladaný žiadateľom Ústav hydrológie SAV, v. v. i. a partnerom Vodohospodárska výstavba, š.p., v rámci Programu Slovensko, Fondu spravodlivej transformácie,

- prerozdelenie časti finančných prostriedkov z dobrovoľnej zbierky s názvom Odstraňovanie následkov ničivého požiaru v Banskej Štiavnici nasledovne: Rekonštrukcia schodov vrátane materiálu pri budove ZUŠ 15 222,48 €,

- realizáciu projektu s názvom „Zlepšenie triedeného zberu komunálnych odpadov v Banskej Štiavnici“, kód žiadosti o nenávratný finančný príspevok: NFP401202FIM1, výzva č. PSK-MZP-009-2024-DV-EFRR

- zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica nasledovne:

Spolufinancovanie (8 % z COV)

34 508,72 €

(Výška celkových oprávnených výdavkov 431 358,94 €)

-zabezpečenie financovania prípadných neoprávnených výdavkov projektu z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica.

MsZ vzalo na vedomie:

- kontrolu plnenia uznesení zo zasadnutia MsZ v BŠ, konaného dňa 16. decembra 2024 a 6. februára 2025,

- výhľadový viacročný rozpočet mesta BŠ a rozpočtových organizácií mesta na roky 2026 a 2027,

- stanovisko hlavného kontrolóra mesta k návrhu rozpočtu na rok 2025 a viacročného rozpočtu mesta na roky 2026 – 2027,

- správu o vyúčtovaní a z kontroly vyúčtovania poskytnutých dotácií v roku 2024 z rozpočtu mesta v zmysle VZN Mesta BŠ č. 2/2018 v znení dodatku č. 1 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta BŠ,

- správu o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta BŠ za rok 2024,

- správu o výsledku kontroly prevodov vlastníctva majetku mesta v roku 2024, ktorého všeobecná hodnota prevýšila 20 000 €,

- informatívnu správu o uzatvorení Zmluvy o zriadení Spoločného stavebného úradu so sídlom v BŠ, a to v záujme racionálnejšieho a kvalitnejšieho zabezpečovania výkonu prenesených úloh štátnej správy zverených zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a samosprávne kraje,

- informatívnu správu o vypracovanej inventarizácii a arboristickom hodnotení zdravotného stavu dre-

vín verejnej zelene – 11 cintorínov v meste BŠ.

MsZ neprijalo:

- Vyhlásenie MsZ v BŠ k podpore zahraničnopolitickej orientácie SR

MsZ poverilo:

- primátorku mesta pripraviť dohodu o prerozdelení príjmov z parkovania na rok 2025 a predložiť ju do najbližšieho zvolaného MsZ, pretože dohoda nie je pripravená

Majetkové veci:

a) Oprava uznesenia č. 142/2024 zo dňa 16.12.2024,

b) Oprava uznesenia č. 91/2024 zo dňa 21.8.2024,

c) Zmena podmienok uznesenia č. 92/2024 zo dňa 21.8.2024,

d) Prevod majetku, nebytový priestor – Horná Huta 2,

e) Zámer na prevod časti pozemku, Počúvadlianske Jazero,

f) Prevod pozemkov, Ul. SNP,

g) Prevod pozemku, Požiarnická ulica,

h) Prevod pozemku, Klinger,

i) Zámer na prevod pozemkov, Brezová ulica,

j) Zámer na prevod pozemkov, Kolpašská ulica,

k) Zámer na zámenu pozemkov, Štefultov – záhradkárska oblasť,

l) Vyhlásenie OVS, pozemok Banská Hodruša,

m) Vyhlásenie OVS, bufet v kine Akademik,

n) Zmluva o vecnom bremene právo prechodu – Delta Company,

o) Zmluva o zriadení vecného bremena, ul. Družicová a Kamenná,

p) Zmluva o zriadení vecného bremena, ul. Václavkovej,

q) Zmluva o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena, vodovodná prípojka,

r) Zmluva o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena, C KN 192 k. ú. Banky,

s) Zmluva o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena, SSD, a. s., Sv. Anton, Uplink opt. siete,

t) Zmluva o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena, SSD a. s., Š. Bane – Uplink optickej siete,

u) Schválenie dohody o prerozdelení príjmov z parkovania, Kalvársky fond, o. z.

Po prerokovaní všetkých bodov primátorka mesta rokovanie MsZ ukončila.

Kompletné uznesenia z MsZ sú zverejnené aj na www.banskastiavnica.sk

Spracoval: Michal Kríž

Najvýznamnejšie osobnosti,

ktoré sa stali čestnými členmi Banskoštiavnicko-hodrušského baníckeho spolku

Spolok, ktorý vznikol v r. 1992 okrem iného zabezpečil viacerým osobnostiam prijatie do baníckeho stavu absolvovaním čestného skoku cez kožu (ošliadra) podľa §24a) zákona č.1/2001 Zb. zákonov Banskostíavnicko-hodrušského baníckeho spolku o udržiavaní poriadku a povznesenej nálady na šachtágu (pivný zákon) v znení neskorších predpisov.

Medzi najvýznamnejšie osobnosti, ktoré doteraz absolvovali „čestný skok cez kožu“ patrili:

- 2002 Monacký princ Albert

- 2003 Prezident SR Rudolf Schuster

- 2005 Koichiro Mastuura,

GR UNESCO

- 2006 Prezident SR Ivan Gašparovič

- 2019 Prezident SR Andrej Kiska

Ing. Milan Durbák,
tajomník BŠHBS

Najlepší banskoštiavnickí športovci v rokoch 1945-2025

V tomto článku prinášam výpočet najvýznamnejších banskoštiavnických športovcov, ktorí preslávili Banskú Štiavnicu v r. 1945-2025.

Pretláčanie rukou-

R.Dobrovič, J.Zajvald

Atletika-

B.Melicherčík, R.Petro,

K.Palášthy, L.Lacko

Basketbal- M.Trcka

Plávanie a vodné pólo-

M.Šereš, F. Danninger, M.Ma-

runiak, F.Hermann, R.Nemčok,

J.Čamaj ml., D.Tenkelová, J.Baza-

lík, M.Adamský

Triatlon a akvatlon-

T.Nemčok, R.Nemčok, L.Trcková

Pätboj a trojboj-

L.Zacharides, K.Melcer,

R.Nemčok, I.Roch, Z.Klaučová

Strelba- puška-

P. Jány, Š.Šulek ml.

Futbal- A.Cabaník, P.Budinský

Vlado Nemčok, KMT BŠ

Oznam

Upozorňujeme našich prispievateľov, že príjem príspevkov a inzercie do každého čísla ŠN je vždy v nepárny pondelok **do 9.00 hod.** Ďakujeme za porozumenie!

red.

Pozvánka

Srdečne si Vás dovoľujeme pozvať na **29. celoslovenský reprezentačný banický ples** (nielen pre baníkov), ktorý sa bude konať **28.2.2025** pod záštitou primátorky mesta Mgr. Nadeždy Babiakovej o 18.30 hod. v hoteli Grand-Matej. Bohatý hudobný program bude moderovať Miloš Petráš, vystúpia profesionálni tanečníci, tanečná show La Rosa, cimbalová muzika, hudobná kapela Počin, nebude chýbať exkluzívna tombola a skvelá kuchyňa šéfkuchára Filipa Rozenberga. Info: 0951 651 241, email: plesbanikov@gmail.com

ŠN

80 rokov slobody v Banskej Štiavnici

Celý svet si bude tento rok v máji pripomínať 80. výročie ukončenia 2. sv. vojny - najhroznejšej a najničivejšej vojny v doterajších dejinách ľudstva.

Jednotlivé mestá a obce si toto výročie budú postupne pripomínať, samozrejme, ešte pred ukončením tejto vojny, pretože proces ich oslobodzovania bol vždy pred májom 1945. To isté platí aj o Banskej Štiavnici, ktorá bola oslobodená 6.3.1945. Vzhľa-

dom na túto skutočnosť pripravili sme pre našich čitateľov obsiahly materiál k tomuto výročiu, ktorý určite bude tou najlepšou pomôckou pre naše školy, ktoré si budú toto slávne výročie pripomínať. Popri článku o tom, ako došlo k oslobodeniu nášho mesta 6.3.1945 v našich novinách budú aj príspevky o tom, čo Banská Štiavnica prežila za predchádzajúcich 80 slobodných rokov, ale aj články o tom, ako rezonoval Banskostiavnicko-hodrušský banický spolok nielen na Slovensku, ale

aj v Európe v predchádzajúcich 80 rokoch a ako aj o najlepších športovcoch za predchádzajúcich 80 rokov. Sme presvedčení, že naše noviny si nielen tým najdostojnejším spôsobom pripomenú slávne 80. výročie oslobodenia nášho mesta, ale materiál, ktorý uverejňujeme, bude tou najvhodnejšou pomôckou k ucteniu si tohto výročia najmä na školách v celom našom okrese.

Oslavy oslobodenia mesta si pripomenieme 5. marca 2025.

Michal Kríž

Oslobodenie mesta Banská Štiavnica 6. marca 1945

Dnes si už nevieme ani len predstaviť, že ulice, po ktorých kráčame, boli miestom bojov medzi fašistickými vojskami a vojskami oslobodzovacej Červenej a Rumunskej armády.

6.marca 2025 si budeme pripomínať 80.výročie oslobodenia Banskej Štiavnice. Aj štiavničania sa zúčastnili v bojoch o oslobodenie Banskej Štiavnice a prilahých obcí. Zásluhou partizánov, našich občanov v domácom odboji. V čase najväčších bojov za oslobodenie štiavnických Baní sa partizáni zo skupiny Sokol istý čas zdržiavali v Dolnej Bakomskej štôlni, odkiaľ podnikali prieskumné akcie v tyle nemeckých nepriateľských obranných opevnení. Získané informácie poskytli dňa 4.marca 1945 postupujúcej Červenej armáde v priestore Dekýš – Vysoká, ktorej velili velitelia pplk. Čebaterievov, mjr. Žukov a kpt. Krivonosov. V nasledujúci deň tajchár pán Viliam Neuschl a partizáni zo skupiny Sokol, previedli vojakov Červenej armády kapitána Kozíkovu cez Hornú Bakomskú štôľnu popod nepriateľské obranné pásmo do tyla Nemcov. Nečakaný prepad vojakov Červenej armády spôsobili v radoch nepriateľov paniku. To urýchlilo oslobodenie štiavnických Baní, oblasti juhozápadne od Banskej Štiavnice.

Z archívnych materiálov sa dozvedáme, že boje o mesto Banská Štiavnica začali ráno o 4.30 hod. 6. marca 1945 útokom 110. stre-

leckej gardy, 227. samohybnej divízie a 18. motorizovanej divízie, zaútočili z juhu od Ilje a Štefultova. Fašistické vojská nasadili do bojov množstvo tankov, motorizované jednotky a obrnené transportéry v urputných bojoch v hornatom teréne. Náš spoluobčan, Ján Koleda, spomínal na drastické udalosti, keď na Hájiku boli postrielení 14 sovietski vojaci, ktorých fašisti zajali v Krnišove, ktorí sa priamo zúčastnili týchto udalostí, ktoré sú zaznamenané aj v písomnej forme. Občania majú v pamäti plk. A. Žukova z Volgogradu – veliteľa mesta Banská Štiavnica. Štiavničania spomínajú na por. Vasila Virzu, neskôr generála vo výslužbe, spisovateľa Rumunskej armády – Vojenskej akadémie v Bukurešti, ktorý opísal boje v okolí Pukanca – Bátoviec – Bohuníc a Vysokej a navštívil pamätné miesta v r. 1973. Spomínajú na postup pri oslobodzovaní veliteľa divízie Rumuna Tudora Vladimiresku – Dobretina, na vojakov Červenej armády L.Vladimiroviča Kuzmina zo 110. gardovej divízie, ktorý obdržal rozkaz oslobodiť Banskú Štiavnicu.

Boje poznačili i podobu mesta, bojom padli za obeť mnohé budovy, ktoré boli poškodené alebo zničené, ako Kostol Panny Márie Snežnej (Frauenbergský kostol), Banická škola.

Traja nemeckí vojaci pri ústupe z mesta vyhodili do povetria aj Beliansku bránu, títo vojaci zahynuli pod ruinami Belianskej brány.

Banská Štiavnica - pri Pomníku padlých hrdinov FOTO ARCHÍV AUTORA

Týchto nemeckých vojakov pochovali pod múr prvej vily (na Mierovej ul.): Ján Grnáč z Michalky a Emília Popracová, rod. Gajdošová, ktorá pracovala v Hostinci Jozefa Gajdoša pod Hájikom. V bojoch o okres Banskú Štiavnicu zahynulo 244 Nemcov. Je našou svätou povinnosťou stále si pripomínať, že v boji za slobodu nášho mesta a okresu Banská Štiavnica položilo život až 456 bojovníkov, z toho 360 vojakov Červenej armády, 70 rumunských vojakov, 13 vojakov čsl. paradesantnej brigády a 12 partizánov a jedna 18 ročná partizánka Vierka Václavková, hrdinka SNP. Viacerí boli upálení v Kremníčke, umučení v koncentračných táborech, ako napr. aj náš veliteľ Partizánskeho oddielu Sitno Ladislav Exnár, po exhumácii v Mathausene preve-

zený do Slávičieho údolia v Bratislave, a po ktorom nesie meno aj naša organizácia ZO SZPB Ladislava Exnára, hrdinu SNP, Banská Štiavnica. Na tom pietnom mieste, pred Pomníkom padlých hrdinov, kde zvykneme stávať, boli pochovení spomínaní vojaci, ktorých pozostatky boli neskôr prevezené na centrálny vojenský cintorín do Zvolena. Táto zem, ktorá je pod tými mramorovými kvádrmi, je autentická a posvätná, tak sa k tomuto miestu správajme aj v budúcnosti. Aj pri 80. výročí oslobodenia nášho mesta si pripomíname a nezabúdame, že pri oslobodzovaní územia Slovenska zahynuli ďalšie státisíce vojakov, za čo si zaslúžia našu trvalú úctu. Česť a sláva ich trvalej pamiatke!

Vladimír Poprac,
predseda ZO SZPB v BŠ

Banská Štiavnica v rokoch 1945-2025

Niet takého mesta na Slovensku, ktoré by za predchádzajúcich 80 rokov zaznamenalo taký rozvoj, a to súčasne vo viacerých oblastiach, ako Banská Štiavnica.

Táto cesta nebola jednoduchá a priamočiara, ale naše mesto zažilo na nej aj prehry, pády, ba aj neuveriteľné poníženia. Uplynulo len niekoľko rokov od skončenia 2. svetovej vojny a Banská Štiavnica zazrezovala významným spôsobom nielen v našej vlasti, ale aj vo svete. V r. 1948 – 49 bola vybudovaná železničná trať z Hronskej Dúbravy do Banskej Štiavnice, ktorá bola pomenovaná Traťou mládeže, pretože ju budovalo až vyše 47 tisíc mladých ľudí, a to nielen z našej vlasti, ale aj z viacerých kontinentov. Od roku 1982 bola založená tradícia Behov Trate mládeže z Hronskej Breznice do Banskej Štiavnice. Tento cestný beh bol veľmi populárny a v niektorých ročníkoch sa ho zúčastňovalo až do 300 bežcov z Československa. Na tejto stavbe medzi brigádnikmi sa zrodil aj najvýznamnejší slovenský folklórny súbor – Lúčnica, známy a obľúbený nielen na Slovensku, ale ktorý slovenskému folklóru urobil aj to najlepšie meno v mnohých krajinách viacerých kontinentov. V r. 1950 bol založený Slovenský banský archív, ktorý po komplexnej rekonštrukcii havarijného objektu niekdajšieho rektorátu svetoznámej Baníckej a lesníckej akadémie v 80. rokoch 20. storočia sa stal ústredným sídlom tejto až do dnes jedinej a jedinečnej celoslovenskej inštitúcie. V r. 1950 sa dostalo Banskej Štiavnici významnej pocty, keď historické mesto s jedinečnými pamiatkami bolo vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu. Najhoršie však, čo mohlo Banskú Štiavnicu postihnúť, bolo nové administratívne členenie našej republiky v r. 1960, v dôsledku čoho Banská Štiavnica prestala byť sídlom okresu, pretože celé územie dovtedajšieho banskoštiavnického okresu bolo včlenené do novovytvoreného žiarskeho okresu. Nielenže sa takto stala nepredstaviteľná krivda a poníženie Banskej Štiavnice, keď po storočia svetoznáme mesto bolo podriadené pod niekdajšiu dedinu, v r. 1960 už zmáhajúceho sa socialistického mesta so všetkými atri-

bútmi – Žiar nad Hronom, ale toto všetko znamenalo v konečnom dôsledku aj to, že prísun štátnych finančných prostriedkov prestal na dlhé obdobie pre Banskú Štiavnicu. Týmto administratívnym aktom najviac utrpeli pamiatky. Situácia dospela až do takého stavu, že pomaly, ale iste začali v dôsledku havarijných stavov padať priamo na ulicu viaceré pamiatkové objekty, a to na viacerých miestach Banskej Štiavnice. Hrôzostrašný pohľad predstavovala najmä situácia na Námestí sv. Trojice, kde zdeštruované objekty, kde v súčasnosti je Galéria Jozefa Kollára, boli podopierané z námestia ohyzdnými brvnami, aby sa viac nerozpadávali. Na iné mesto nemalo finančné prostriedky a štát na oprávnené požiadavky mesta na rekonštrukciu týchto objektov bol akoby hluchý a slepý. 1.4.1964 vznikol predchodca Slovenského banského múzea spojením do jednej inštitúcie múzea na Starom zámku a múzea v Berggerichte. Toto múzeum sa začalo od konca roka 1965 rapídne rozvíjať. 3.1.1967 vstúpil do platnosti jeho nový štatút a organizačný poriadok, keď múzeum vzhľadom na svoju jedinečnosť a celoslovenskú pôsobnosť začalo používať názov Slovenské banské múzeum, ktorý používa až do súčasnosti. Múzeum už v predchádzajúcom roku začalo systematický pamiatkový a reštaurátorský výskum na Starom zámku a následne postupné stavebné úpravy Starého zámku, ako aj reінštaláciu vzácných muzeálnych zbierok v tomto objekte. Múzeum postupne získalo do svojej správy havarijný Kammerhof, kde začal systematicky archeologický pamiatkový a reštaurátorský výskum, ale aj budovanie dočasnej celoslovenskej expozície histórie baníctva, úpravníctva a hutníctva na Slovensku. Múze-

um získalo do svojej správy taktiež havarijný objekt Nového zámku (1564-71), kde po komplexnej stavebnej rekonštrukcii bola v r. 1971 sprístupnená dodnes jediná celoslovenská expozícia svojho druhu venovaná tureckej expanzii na Slovensku v 16. – 17. storočí. Bola to v poradí už druhá celoslovenská expozícia, po novospripravennej geologickej, ložiskovej a mineralogickej expozícii, ktorá bola sprístupnená v Berggerichte v r. 1968, ktorá bola taktiež jediná svojho druhu na Slovensku. V Berggerichte na prízemí bola taktiež expozíčne sprístupnená aj 76 m dlhá niekdajšia banská štôlna. V r. 1974 múzeum sprístupnilo ďalšiu jedinečnú celoslovenskú expozíciu – Banské múzeum v prírode, ako aj expozíčne sprístupnilo areály šachty Weiden a Terézia. Múzeum taktiež získalo do svojej správy havarijný objekt Klopačky (1681), kde po nevyhnutnej stavebnej rekonštrukcii začalo pripravovať taktiež jedinú expozíciu svojho druhu na Slovensku zameranú na sociálne pomery a hnutia baníkov na Slovensku v minulosti. Múzeum taktiež získalo do svojej správy havarijnú a rozpadávajúcu sa tri vzácne pamiatkové objekty na Námestí sv. Trojice, kde po komplexnej stavebnej rekonštrukcii začalo budovať Galériu Jozefa Kollára, ako aj reštauráciu Pod galériou, galéria aj reštaurácia slúžia dodnes svojmu účelu.

55.str.

kam v BŠ
a okolí?

27., 28.2. 2., 4., 6., 8.3. Prázdninové fárание do štôlny Glanzenberg. Kammerhofská 26, BŠ, 10.00-11.00 h

27.2. Jarné prázdniny v múzeu: Pečenie chleba. Kammerhof, Kammerhofská 2, BŠ, 9.30-15.30 h

Jarné prázdniny v múzeu: Pohyblivé hračky. Kammerhof, Kammerhofská 2, BŠ, 9.30-15.30 h

28.2. Jarné prázdniny v múzeu: Batikovanie viazaním. Kammerhof, Kammerhofská 2, BŠ, 9.30-15.30 h

Jarné prázdniny v múzeu: Malé plstenie. Kammerhof, Kammerhofská 2, BŠ, 9.30-15.30 h

28.2. Paradájs Pikčr: Ančou do Prahy. Divadelné predstavenie spojené s uvedením knihy o divadle do života. Kultúrne centrum, Kammerhofská 1, BŠ, 18.00 h

29. Celoslovenský reprezentačný banícky ples. Hotel Grand Matej, Kammerhofská 5, BŠ, 18.30 h

1.3. Jarné prázdniny v múzeu: Smaltovanie. Kammerhof, Kammerhofská 2, BŠ, 9.30-15.30 h

Jarné prázdniny v múzeu: Handrové hračky. Kammerhof, Kammerhofská 2, BŠ, 9.30-15.30 h

1., 5., 8.3. Jarné prázdniny v múzeu: Rozprávka o banikovi. Kammerhof, Kammerhofská 2, BŠ, 13.00-14.00 h

1.3. Svätoantolský hajnál. Sprievod masiek a pochovávanie basy. Lesná správa v obci Sv. Anton, 12.45 h

Koncert: Nielen Bossa Nova quartet + Clube De Esquiar + Egres džem. Art Cafe, Akademická 2, BŠ, 20.00 h

9.3. Tanečný Salsa Workshop. Kubánska Salsa pod vedením skúsenej tanečnice, BŠ, 15.30-17.30h

14.3. Koncert: Jiří Stivín Quartet. Legendárny český jazzový hudobník a skladateľ, Divadlo Pivovaru ERB, Novozámocká 2, BŠ, 19.00-20.45 h

Zmena programu vyhradená!

OOCR Región Banská Štiavnica

citát

„Láska je jediná sila, schopná zmeniť nepriateľa na priateľa.“

Georges Bernanos

farské
okienko

Pri príležitosti jubilejného roku vás v dňoch **14. až 17. mája** pozývame na **farskú leteckú púť do Ríma**. Duchovnými sprievodcami na tejto púti budú náš pán kaplán Martin Mičko a pán farár zo Štefultova Peter Repiský. Cena je 545 €, prihlásiť sa môžete v sakristii. Viac informácií nájdete na výveske kostola, prípadne v sakristii.

Stretnutia s deťmi pred 1. sv. prijímaním prebiehajú stále pri piatkových večerných detských sv. omšiach, na ktorých je pre deti určená katechéza.

Už druhý týždeň beží v našej farnosti tvorivá aktivita pre všetky deti. Každú nedeľu sa pri sv. omši zverejní téma úlohy, ktorú majú deti do najbližšej nedele kreatívne spracovať a priniesť do kostola na nasledujúcu nedeľnú sv. omšu. V nedeľu 30. marca na deti čaká odmena za každotýždennú prácu, a to deň strávený s Vilkom, kdekoľvek si ho deti vysnávajú.

Streda 5. marca nesie tento rok prívlastok „Popolcová“, pretože ňou začína **obdobie Veľkého pôstu**. Názov Popolcová streda je odvodený od popola, ktorým sa v tento deň počas bohoslužby značia čelá veriacich krížom na znak pokánia pred Bohom. Značenie popolom nám má pripomenúť našu pomínutelnosť a zároveň fakt, že ak chce človek po smrti vstať k novému životu, je potrebné sa kajať za svoje hriechy a odhodlať sa k zlepšeniu svojho konania. Tento deň je dňom pokánia v celej Cirkvi a vyznačuje sa dodržiavaním prísneho pôstu - zdržiavať sa mäsitého pokrmu a len raz do dňa dosýta sa najesť, mimo to je povolené dvakrát zjesť niečo drobné.

Alexandra Babiaková

Kontakty

na kominárov pôsobiach
v našom regióne:

Lukáš a Milan Torský:
+421 903 541 743
Ing. Rudolf Pukan:
+421 911 653 399
Martin Šajbovský:
+421 904 112 664

plk. Ing. Ivan Pružina,
riaditeľ OR HaZZ v ZH

Banská Štiavnica v rokoch 1945-2025

35.str. Múzeum sa postupne stávalo mimoriadne najvýznamnejším strediskom pre výskum svetoznámej histórie baníctva na Slovensku v minulosti. V r. 1967 začalo vydávať Zborník Slovenského banského múzea, ako aj ďalšie odborné publikácie. Stalo sa tak, že už v 1. polovici 70. rokov 20. storočia sa Slovenské banské múzeum stalo najvýznamnejším banským múzeom na svete.

22.2.1978 prijala vláda SSR historické uznesenie č.58/1978, v ktorom bolo precízne a dôsledne stanovené, čo všetko je treba spraviť v Banskej Štiavnici v oblasti pamiatkovej obnovy a budovania technickej a sociálnej infraštruktúry mesta. V mesiaci na základe tohto uznesenia začala dlhoročná dôsledná a systematická obnova vzácneho kultúrno-historického dedičstva, zrekonštruovaná bola havarijná mestská kanalizácia, vybudované boli obchvatové komunikácie a vybudované bolo sídlisko Drieňová. Postupne pokračovala aj bytová výstavba vo viacerých lokalitách mesta. Týždenník Nové slovo zaviedol na svojich stránkach pravidelnú rubriku „Záchrana pokladu“, v ktorom boli uverejňované nielen materiály o historickom význame nášho najdrahocenejšieho pokladu na Slovensku - Banskej Štiavnici, ale aj plnenia procesu úloh stanovených v uznesení vlády SSR č.58/1978 z 22.2.1978. Nikdy pred tým ani potom nebola na Slovensku v žiadnych novinách venovaná taká dlhodobá pravidelná a systematická pozornosť, ako Banskej Štiavnici v Novom slove.

1.9.1979 bola zriadená v Banskej Štiavnici správa Chránenej krajiny oblasti Štiavnické vrchy a od 90. rokov začalo v Banskej Štiavnici ďalšie, mimoriadne mohutné budovanie inštitucionálnej základne, po väčšine celoslovenského charakteru. V r. 1990 bola založená v meste Miestna organizácia Matice slovenskej. V marci 1990 začali vychádzať Štiavnické noviny, ktoré vychádzajú nepretržite až dodnes. Mimoriadne veľký význam malo zapísanie historického mesta Banská Štiavnica a technických pamiatok v tomto meste a jeho okolí do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO dňa 11.12.1993, čo významným spôsobom podnietilo ďalší rozvoj inštitucionálnej základne mesta. V r. 1996 sa Banská Štiavnica po 36 rokoch

opäť stala sídlom okresu. V r. 1997 vznikol v našom meste Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny s pôsobnosťou pre celý niekdajší žiarsky okres. V tom istom roku vznikol v Banskej Štiavnici aj Územný spolok SČK. Po vzniku Katedry UNESCO Technickej univerzity Zvolen v našom meste, jedinej svojho druhu na svete, bola v našom meste etablovaná aj Fakulta ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity Zvolen, ako aj 2 katedry Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Podobne v našom meste vznikli aj dve jediné celoslovenské inštitúcie – Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., a Hlavný banský úrad. Neskôr, v r. 2018, bol z Banskej Bystrice presťahovaný ďalší jediný celoslovenský podnik – Rudné bane, š.p. Nemôžem na tomto mieste nespomenúť výnimočný význam prvého a dlhoročného primátora v našom meste, doc. Ing. Mariana Lichnera, CSc., ktorý bol nepretržite našim primátorom od r. 1990-2006. Významným spôsobom sa pričínal nielen o rozvoj inštitucionálnej záchranu mesta, ale, že sa Banská Štiavnica stala aj Organizáciou miest svetového dedičstva, a že v našom meste našlo svoje sídlo aj novozaložené Združenie historických miest a obcí Slovenska, ktorého prvým predsedom sa stal M. Lichner. S týmto obdobím sú spojené viaceré tie najprestížnejšie medzinárodné ocenenia za ochranu životného prostredia. M. Lichner taktiež organizačne zabezpečoval mimoriadne významné zviditeľňovanie Banskej Štiavnice v zahraničí, a to najmä v Prahe, Viedni a Budapešti. Boli to výstavy, ale aj kultúrne programy z B. Štiavnice. Trvalú hodnotu majú publikácie M. Lichnera, ktorých poväčšine bol zostavovateľom a na vydanie všetkých zabezpečil finančné prostriedky.

V r. 2002 schválila NR SR jedinečný zákon č.100/2002 o zachovaní a rozvoji územia Banskej Štiavnice a okolia. 3.9.2008 sa uskutočnilo v Banskej Štiavnici historické zasadnutie vlády SR, ktoré prijalo mimoriadne významné uznesenie č.593/2008 o ďalšom rozvoji Banskej Štiavnice a banskoštiavnického okresu. V meste dodnes mimoriadne úspešne pôsobí od r. 1992 Banskosťiavnicko-hodrušský banícky spolok a následne sa stala Banská Štiavnica aj sídlom Združenia

baníckych spolkov a cechov Slovenska. Na Slovensku, ale aj v zahraničí sú známe folklórny súbor Štiavničania, ako aj mužský spevácky zbor Štiavničania. Nie je zanedbateľné, že každoročne v septembri sa uskutočňujú v našom meste celoslovenské oslavy Dňa baníkov, geológov a hutníkov, ktorých neodmysliteľnou súčasťou bývajú aj Salamandrové sprievody s významnou medzinárodnou účasťou, ktoré sú jediné svojho druhu na svete. Banícke šachtágy, ktoré majú svoj pôvod na pôde svetoznámej Baníckej a lesníckej akadémie dodnes existujú aj v iných krajinách Európy a viaceré renomované vysoké školy a univerzity na Slovensku, ako aj v zahraničí sa hrdo hlásia k odkazu a dedičstvu tejto našej niekdajšej svetoznámej alma mater. Tento utešený rozvoj nášho mesta nečakane prerušil požiar v historickom centre Banskej Štiavnice dňa 18.3.2023. Vďaka systematickej starostlivosti o odstraňovanie jeho dôsledkov zo strany vedenia mesta pod vedením našej p. primátorky Mgr. Nadeždy Babiakovej, ale aj finančnej subvencii vtedajšej vlády SR, ktorá za týmto účelom tu zasadala v r. 2023 sa tieto následky očividne zlepšujú a odstraňujú.

Samostatnú pozornosť si zasluhuje naša Kalvária (1744-51). Kým ešte v r. 2008 patrila ku 100 najohrozenejším pamiatkam sveta, postupne sa po systematickej rekonštrukcii a reštaurovaní začala opäť skvieť vo svojej niekdajšej jedinečnej nádhere. Stalo sa tak hlavne v dôsledku Nadácie pre obnovu Kalvárie, v rámci ktorej významné osobnosti zo Slovenska majú finančný patronát nad rekonštrukciou jednotlivých objektov. Samozrejme, nechýbajú medzi nimi ani banskoštiavnická rodáčka Magda Vášáryová a jej sestra Emília, ktoré obidve prežili svoje detstvo a mladosť v Banskej Štiavnici.

Banská Štiavnica má všetky predpoklady k tomu, aby sa adekvátne rozvíjala v podmienkach 3. tisícročia. K tomuto je však potrebné, aby všetci naši spoluobčania boli oprávnené hrdí na jej niekdajší svetoznámy význam, jedinečné kultúrno-historické dedičstvo a tradície a každý v rámci svojich možností a schopností prispieval k ďalšiemu rozvoju nášho jedinečného mesta a ku jeho zviditeľňovaniu na Slovensku, ako aj v zahraničí.

Ján Novák

Rezidenčné pobyty Trojica Air

Slovo má...Miroslav Zelinský

V Banskej Štiavnici pôsobia prekladateľky a prekladatelia, ktorí tu trávajú štipendijný pobyt a pracujú na preklade diel slovenských autoriek a autorov do cudzích jazykov. Rezidenčné pobyty Trojica Air v tomto roku realizuje Slovenské literárne centrum v spolupráci s Mestom Banská Štiavnica, a preto by sme radi predstavili a prezentovali tento spoločný projekt. Vo februári (16. 2. - 15. 3.) nastúpil na mesačný rezidenčný pobyt Miroslav Zelinský z Čiech. V Banskej Štiavnici pracuje na preklade knihy Chronofóbia Petra Šuleja. Položili sme mu 3 otázky:

1. Oplyvňujú receptný proces inonárodnej literatúry kultúrne vzťahy a literárne tradície daných národov?

M. Z.: Určite ho môžu robiť hodnotnejším, plnejším, viacerozmernejším. To ovšem neznamená, že pokud o dané kultúre nevíte nic nebo jen málo, nemůžete být četbou díla uspokojen ba i uchvácen. Vzpomínám na četbu vypravě-

sky opulentního románu Patricia Chamoiseau Solibo ohromného díla z prostředí exotického ostrova Martinique nebo Pijáka palmového vína, útlu, ale nesmírně vtípnou a vtahující knihu Nigerijce Amose Tutuoly. O těch kulturách nevím zhora nic a bavil jsem se královsky...

2. Je v dnešním světě umělá inteligence nápomocná prekladem a prekladatelům?

M. Z.: Nepochybně ano v tzv. černé práci, ale zároveň přináší novou výzvu k podstatně pečlivějšímu čtení a k překladatelské pozornosti, která nesmí podlehnout snadnosti a ná-

vykům, obvykle špatným. Hlava překladatele, jeho jazyková obratnost a zkušenosti s prací s textem jsou nezastupitelné.

3. Ako hodnotíte spoluprácu s médiami, ktoré do istej miery môžu ovplyvniť, aby sa prekladané diela dostali do širokého povedomia čitateľov?

M. Z.: Mainstreamová média nemajú o propagácii literatúry nijak veľký záujem, zúšťávajú u komerčných headlinů ve společenských rubrikách typu „přečetli jsme za vás“. Média, která se literatuře obstará a seriálně věnuje – literární časopisy a servery pak ale mají dosah menší než malý, čtou je ti, kteří čtou i ony knihy. Mírné zvýšení zájmu přináší medializovaná ocenění, ale mnohem více skandály, nebo i pseudoskandály, jako předloňská aféra s inspirací Aleny Mornštajnové pro román Les v domě. A, samozřejmě, horribile dictu i autorova smrt, nikoliv ta barthesovská, ale skutečná, fyzická, a i ta jen po omezenou dobu.

Za rozhovor poďakoval

Michal Kríž

Ako ďalej v našom okrese

Zdravotníctvo je fenomén, ktorého služby prakticky využívame po celý život.

Niektor viac, niektor menej, niektor je na zdravotnícku starostlivosť odkázaný dokonca trvale a permanentne. Zdravotnícke služby v našom okrese sú ani zďaleka nie také, aké by si naši spoluobčania, ale nielen oni, zaslúžili. Veď Banská Štiavnica je sídlom okresu. Historické mesto Banská Štiavnica a technické pamiatky v tomto meste a jeho okolí sú zapísané v Zozname svetového dedičstva UNESCO a do nášho mesta a nášho jedinečného regiónu prichádza každoročne niekoľko tisíc návštevníkov.

Dňa 13.2.2025 uverejnil MUDr. Marián Streško v štiavnických novinách článok pod názvom Súčasný stav zdravotníctva v B. Štiavnici a návrh na čiastočné riešenie. Obsah tohto článku od niekdajšieho dlhoročného primára interného oddelenia banskostiavnickej nemocnice ma mimoriadne zaujal, dokonca tak, že som sa naň

Budova nemocnice Banská Štiavnica FOTO ARCHÍV ŠN

rozhodla reagovať, a to tým spôsobom, aby sme sa spoločnými silami pokúsili riešiť tie najakútnejšie problémy zdravotníctva v našom okrese. Z tohto dôvodu som zvolala na 26.2.2025 pracovné rokovanie viacerých kompetentných predstaviteľov inštitúcií, ktorí by pomohli riešiť najzávažnejšie problémy zdravotníctva v našom okrese. Na toto rokovanie som, samozrejme, pozvala aj MUDr. Mariána Streška, ako aj ďalšie kompetentné osoby, ktoré by mali čo povedať k tejto problematike. O výsledku tohto rokovania Vás budem, vážení moji spoluobčania,

informovať v najbližšom čísle štiavnických novín dňa 13.3.2025. Nehľadiac na to, budem nesmierne rada, ak všetci tí, ktorým záleží na zodpovedajúcej úrovni zdravotníctva v našom okrese, pošlú podnety na riešenie tejto problematiky, veď zdravotníctvo v našom okrese bude predsa aj v budúcnosti trvalým fenoménom. Pre tento účel dávam do pozornosti a uvádzam moje kontakty: prednosta.bs@minv.sk, 0905 914 025.

Mgr. Simona Guláková,
prednostka Okresného úradu
v Banskej Štiavnici

Oznam

Výbor Miestnej organizácie SRZ v Banskej Štiavnici oznamuje svojim členom, že členská schôdza sa uskutoční dňa 29. marca 2025 o 8.00 hod. v kine Akademik v Banskej Štiavnici. Prezentácia od 7.15 hod.

Program rokovania:

1. Otvorenie
2. Voľba pracovného predsedníctva a komisií
3. Kontrola plnenia uznesení
4. Správa o činnosti MO SRZ za rok 2024
5. Správa o hospodárení MO SRZ za rok 2024, rozpočet na r. 2025
6. Správa o činnosti kontrolnej komisie
7. Správa o zarybňovaní a úlovkoch v revíroch MO SRZ
8. Správa o činnosti rybárskej stráže
9. Správa mandátovej komisie o účasti na členskej schôdzi
10. Odovzdanie vyznamenaní členom MO SRZ
11. Diskusia, prestávka
12. Návrh a schválenie uznesenia z členskej schôdze
13. Ukončenie členskej schôdze

Mgr. Ján Mravík,
podpredseda MO SRZ

Oznámenie

o prerušení distribúcie elektriny

Oznamujeme Vám, že bude prerušená distribúcia elektriny z dôvodu odstraňovania porúch na zariadeniach distribučnej sústavy prevádzkovateľa distribučnej sústavy spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s. Bez el. energie budú v B. Štiavnici:

- **4.3.** v čase od 7.30 – 15.30 h na ul.: Počúvadlianske Jazero.
- **24., 25., 27., 28., 31.3.** v čase od 7.00 – 21.00 h na ul.: 1. mája.
- **26.3.** v čase od 7.00 – 18.30 h na ul.: Belianska, Belianske jazero, Ď. Langsfelda, J. M. Hurbana, M. M. Hodžu, Osadná, Pustá a v časti Banky na ul.: Hadová, Hlavná, Horná, Majer, Na jazero, Vyhnianska.

Ďakujeme za porozumenie!

Ing. Daniel Hropko, PhD.,
riaditeľ sekcie Dispečingu
SSD, a.s.

**STREDOSLOVENSKÁ
ENERGETIKA**

Súťaž

o lístky na koncert!

Opäť sme pre Vás pripravili zaujímavú súťaž o vstupenky na koncert dua „Ludovít Kašuba a Martina Kreibich“, ktorý sa uskutoční 15.3.2025 o 17:00 hod. v Kultúrnom centre Banská Štiavnica. Vašou úlohou bude správne odpovedať na súťažnú otázku a budete zaradení do žrebovania.

Súťažná otázka:

Odkiaľ pochádza hudobné duo Ludovít Kašuba a Martina Kreibich?

Kupón

Správna odpoveď:

Meno a priezvisko:

Kontakt:

Vaše správne odpovede spolu so súťažným kupónom posielajte v termíne **do 10.3.** Šťastných výhercov uverejníme v ŠN č. 5/13.3. Prajeme Vám veľa šťastia!

(Vstupenky si môžete zakúpiť v IC BŠ a na <https://vstupenky.maxiticket.sk>)

Vaša red. ŠN

Hľadáte zážitok počas jarných prázdnin v Banskej Štiavnici?

Zarezerwujte si „Prázdninové fárane do štólne Glanzenberg“!

Slovenské banské múzeum si pre rodiny s deťmi, školákov i turistov pripravilo špeciálnu ponuku počas jarných prázdnin. Do 8. marca 2025 budete mať jedinečnú príležitosť zažiť „Prázdninové fárane do historickej štólne Glanzenberg“, ktorá patrí k významným banským pamiatkam regiónu.

Prečo navštíviť štôľňu?

Štôľňa ponúka unikátny pohľad do histórie baníctva. Prejdete sa 500-metrovým úsekom v hĺbke 32 metrov pod zemou, priamo pod centrom mesta Banská Štiavnica. Prehliadka trvá 90 minút a pre návštevníkov je skutočne unikátnym a autentickým zážitkom. Kapacita vstupov je obmedzená, preto je potrebné si vstup vopred rezervovať v dostatočnom časovom predstihu.

Termíny vstupov

Prázdninové fárane bude organizované v nasledovných dňoch a časoch: - 26. februára – 2. marca 2025: - vstupov o 10:00 a 12:00

Vstup do štólne Glanzenberg FOTO ARCHÍV SBM BŠ

- 4. marca 2025: vstupy o 10:00 a 12:00

- 6. marca 2025: vstupy o 10:00 a 12:00

- 8. marca 2025: vstupy o 10:00 a 12:00

Špeciálna zľava pre obyvateľov okresu Banská Štiavnica

Obyvatelia okresu Banská Štiavnica sa môžu tešiť na zľavu na vstupné počas posledného týždňa prázdnin, keď si svoje voľné dni budú užívať školáci z Banskobystrického, Žilinského a Trenčianskeho kraja. Zľavu je možné získať preukázaním sa občianskym preukazom s trvalým pobytom v okrese Banská Štiavnica.

Ako si vstup rezervovať?

Rezervujte si svoje miesto na konkrétny vstup prostredníctvom telefónneho čísla 0918 990 181 alebo vyplnením rezervačného formulára na webovej stránke Slovenského banského múzea: www.muzeumbbs.sk/sk/glanzenberg. Maximálny počet osôb v skupine je 15. Minimálny vek detí, ktoré môžu absolvovať prehliadku je 6 rokov. Tešíme sa na vašu návštevu v srdci Banskej Štiavnice!

Ing. Martina Kminiaková,
Slovenské banské múzeum,
Odbor marketingu, propagácie
a environmentálnej výchovy

Spomienka

na Máriu Balkovú

Dňa 23.1. po dlhej a ťažkej chorobe nás navždy opustila vo veku 83 rokov Mária Balková. Bola dlhoročnou predsedníčkou MO SČK v Banskej Štiavnici. Dodnes rezonujú v meste jej systematické a pravidelné odbory krvi v našom meste, ktoré mimoriadne starostlivo a pedantne celý rad rokov zabezpečovala práve M. Balková. Boli to súčasne aj významné spoločenské podujatia, ktoré sa taktiež realizovali hlavne jej zásluhou. Nemožno tiež nespomenúť jej pravidelnú rubriku o činnosti SČK v našich novinách, čo bolo nesmierne dôležité pre popularizáciu tejto našej najhumánnejšej organizácie. Milá naša Marienka, nikdy na teba nezabudneme a všetci, ktorí ňu poznali, mali ňu radi a vážili si ňu, ti z úprimného srdca prajú, aby si pokojne a nerušené spala svoj sen a zem na Podhorí, na ktorú si spočinula, aby ti bola ľahká.

Ján Novák

Club Poeticum Nóvum

je regionálny literárny klub, ktorý už takmer desať rokov pôsobí v regióne Brezno, jeho aktivity však presahujú aj do okresov Banská Bystrica a Banská Štiavnica.

Členovia klubu už niekoľko rokov spolupracujú so známym Autorským klubom literátov a umelcov v Banskej Štiavnici. Niekoľkokrát sa zúčastnili na jeho podujatiach, ako bolo napríklad poetické popoludnie na Sitne, krstý kníh, poetické stretnutia, či valentínske aktivity. Oblasti ich spolupráce sú však aj v sociálnej oblasti.

Vedúcou CLUBU POETICUM NÓVUM je spisovateľka Eva Hančáková, autorka 12 kníh, zbierok poézie či poviedok. Mgr. Hančáková sa už niekoľko rokov v oblasti spolupráce zameriava aj na realizáciu sociálnej činnosti v okrese Banská Štiavnica. S hudobno-poetickým pásmom, zostaveným zo svojej poézie, realizuje vystúpenia v Domove

Márie na Drieňovej a takisto v DD a DSS VITALITA v Banskom Studenci. V minulosti však pripravila vo Vitalite aj výstavu fotografií, ktorá bola zameraná hlavne na zážitky z cesty po Európe.

V minulom roku literárny klub z Brezna nadviazal užšiu spoluprácu so Základnou školou v Banskej Belej. Mgr. Eva Hančáková, rodená Tomková, je rodáčkou z tejto pôvodne baníckej osady, kde sa začalo ťažiť zlato už v roku 1228 a neskôr patrila Banská Belá do skupiny 7 slobodných kráľovských banských miest.

Spisovateľka Eva Hančáková sa v Banskej Belej narodila, prežila svoje detstvo a mladosť a stojí tu ešte aj jej rodný dom. Preto pred dvomi rokmi navštívila aj riaditeľstvo ZŠ a MŠ a so žiakmi školy uskutočnila niekoľko besied so zameraním na minulosť obce a jej históriu.

Následne vydala zbierku poviedok s názvom V bludiskách času, v ktorých sa odráža slávna banská minulosť tejto obce. Dej poviedok sa odohráva na rôznych miestach a v rôznych časových obdobiach.

V máji roku 2024 uskutočnila v spolupráci s obcou a riaditeľstvom ZŠ a MŠ v Banskej Belej slávnostné uvedenie knihy do života, ktorého sa zúčastnili nielen občania Banskej Belej, ale aj hostia z Brezna. Starosta obce MVDr. Babirád knihu V bludiskách času slávnostne pokrstil baníckymi insígniami Banskej Belej. Krst knihy bol súčasťou krásneho umeleckého programu, zostaveného z hudobných čísel žiakov ZUŠ Banská Belá a blokov poézie pani Hančákovovej. Recitovali ju členovia CLUBU POETICUM NÓVUM a sprevádzala hra na harmonike a spev p. Evy Brucháčkovej.

Spolupráca spisovateľky a riaditeľstva základnej školy sa ďalej rozvíja aj cez projekt literárneho klubu Hudba poézie.

Členovia CLUBU POETICUM NÓVUM

Zabudnutí susedia. IV.

Zlatý ujo Imro

S pribúdajúcimi rokmi živí svedkovia obdobia hrôzy, doby 2. svetovej vojny, doby systematickej genocídy, tzv. holokaustu židovského obyvateľstva, už takmer odišli na večnosť.

Po nich odchádzajú aj tí, ktorí si na preživších pamätajú. Ktorí ich osobne poznali. Ktorí poznali ich životné príbehy. Domnievam sa, že aj pre mňa nastal čas pripomenúť si tých, ktorých som osobne poznal. Vyplniť tým aj medzery v pamätiach banskoštiavnických usadlíkov. Alebo pamäť starousadlíkov oživiť. Preto som redakciu Štiavnických novín požiadal o možnosť príležitostne uverejniť spomienku na niektorého z mojich známych, priateľov a súčasne obeť holokaustu. Pre takúto spomienku sú každoročne dve príležitosti. 27. január ako Medzinárodný pamätný deň obetí holokaustu a 9. september ako Pamätný deň obetí holokaustu a rasového násillia. K obom príležitostiam som už v Štiavnických novinách uverejnil 3 články. V rokoch 1997, 2021 a 2024. Preto by som rád tento článok označil ako v poradí štvrtý. S priebežným názvom „Zabudnutí susedia“.

Mojich známych či už z detstva alebo z mladosti som spočiatku nepoznal ako obeť tragédií. Poznal som ich ako sympatických, priateľských ľudí. To skôr z rozprávání rodičov som ich postupne vnímal ako čímsi zvláštnych, až tajomných.

Najnaliehavejšou mi pripadá spomienka na rodinu Jaganovcov a ich syna Imricha. Je typickým prípadom rodiny, na ktorú v Banskej Štiavnici takmer žiadna hmatateľná spomienka neostala.

Moje pátranie po osudoch tejto banskoštiavnickej rodiny začalo prvým osobným stretnutím s jedným z dvoch synov Alexandra (*26.II.1879 Žarnovica - †1942) a Cecilie, rod. Rossmannovej (*1893 - †19XY) - Imricha (ca *1915 Žarnovica - †1986 Hereford). Absolventa povestnej štiavnickej SPŠCH v 1933. Stretnutie sa udialo v anglickom Hereforde, v auguste 1969. Bolo to obdobie poslednej možnosti pre pomerne pohodlnú emigráciu. V dobe posledného ročníka štúdiá na FCHPT SVŠT ma Imrich pozval na návštevu. Ba vybavil mi aj pracovné povolenie - také lákavé pre nový začiatok. Už

Svadobná fotografia Imrichovho syna Christophera FOTO ARCHÍV AUTORA

ako chemického inžiniera. S možnosťou pracovať v potravinárskom komplexe, kde Imrich zastával významné pozície. Bol ku mne mimoriadne veľkorysý, pozorný. Zorganizoval nám exkurziu po jeho pôsobisku - Ledbury Jam Factory. Po miestnej atrakcii - trhu s dobytkom. Posprevádzal nás po významných kultúrnych miestach (napr Stratford u/A), či prírodných atrakciách (Wales). Imrich dobre vedel, čo sa vtedy v ČSSR dialo. A bez akéhokoľvek navádzania pripravil pre mňa luxusné podmienky. Odtiaľ sme ostali v pravidelnom kontakte. Bolo to o to zvlášťnejšie, že v Štiavnici už žiadni potomkovia jeho rodiny nežili. Neboli sme v žiadnom príbuzenskom vzťahu. Na druhej strane, Imrich požíval v mojej rodine veľkú úctu a rešpekt.

V Hereforde som sa zoznámil s celou jeho rodinou. Sympatickou a milou jeho pani manželkou, synmi Petrom (1949) a Christopherom (ca 1952). S jeho svatkami, s ktorými býval v dvojdomi. Tak všetkých šťastných, vysmiatych ich približuje fotografia z ca 1972, zo svadby jeho mladšieho syna Christophera (Fotografia 1). Je to moja jediná Imrova fotka. Návštevu nám oplatil v 1971, ešte v Štiavnici, neskôr niekoľkokrát v Bratislave.

doby deportácií, vzbudzoval vo mne maximálny obdiv. Aspoň z toho, ako o ňom rozprávala moja mama. Imrichova SPŠCH sa v Anglicku veľmi dobre uplatnila. Roky pracoval na vedúcich postoch v povestnej Ledbury Jam Factory. Pravidelne nám posielal skvelé džemy.

Po sprístupnení archívov izraelského Pamätníka obetí a hrdinov holokaustu v Yad Vashem (Jeruzalem), som sa postupne dopracoval k dokumentom o „rýchlej ceste“ jeho otca Alexandra do továrne na smrť. Vý-

Home » Collections » Names » Alexander Jagan

Shoah Names DB Type Your Query Alexander Jagan

Alexander Jagan [Print Candle Label](#) [Not Listed](#)

Alexander Jagan was born, 1879. Prior to WWII he lived in Banská Štiavnica, Czechoslovakia. During the war he was in Zilina, Czechoslovakia.

This information is based on the records/documents displayed below:

Last Name	First Name	Year of Birth	Place of Residence	Source
Jagan	Alexander	1879	Banská Štiavnica, Czechoslovakia	List of persecuted persons

pis z jeho dokumentácie je na Fotografii 2. Žiadnu zmienku o jeho manželke Cecilii rod. Rossmannovej som dodnes nenašiel. Obaja sú na tabuli Súpisu 503 Židov z Banskej Štiavnice a jej okolia, z januára 1942. Časť s ich menami je vystavená v Ciduk hadine, v štiavnickom Židovskom cintoríne. A ako chcela náhoda, vlni som našiel v knihe „Kosmopol: Ako sa tvorí Imaginárrium“ autorov Klára Jakubová a kolektív, Vlnoplocha 2022, v kapitole o arizácii. Výpis o majetku Alexandra Jagana, s. 166. Taká náhoda! Vďaka výpisu som zistil celý dátum a miesto narodenia. Ako aj adresu bydliska v Štiavnici pred deportáciou. Kde to vlastne je - dodnes neviem.

Článok je uverejnený pri príležitosti Medzinárodného pamätného dňa obetí holokaustu. 27. január.

Peter Gemeiner

Mestská knižnica

ďakuje za mnohé vzácne knižné dary

Naša knižnica sa snaží každoročne dopĺňať knižný fond tak, aby sa každý cítil obdarovaný, spokojný, aby si prišiel na svoje a našiel si v bohatom fonde presne to, čo naplní jeho intelektuálne, psychohygienické, kultúrne, emočné, morálne či iné mentálne potreby.

Mnohí z vás však, milí priatelia, či už ste členmi mestskej knižnice alebo nie, preukazujete svoju empatiu a vzťah ku kultúrnym, historickým, spoločenským a i. životným hodnotám, ktorých jedným z uchovávateľov a sprostredkovateľov je aj knižnica, tým, že nenecháte svoje poklady zapadať prachom len v súkromných zbierkach, ale cítite potrebu podeliť sa s nimi s čo najväčšou skupinou ľudí, ktorých by mohli obohatiť a boli by s istotou zachované a prístupné aj ďalším generáciám. Formou darov aj naša knižnica rozširuje knižničný fond v nezanedbateľných množstvách, no nejde nám o počty, ale najmä o kvalitu. A preto nás dvojnásobne poteší, ak príde darca s naozaj hodnotnými publikáciami. Jednou z tejto kategórie bola v poslednom období aj obšia kniha Mariana Číža mapujúca históriu ochotníckeho divadla v B. Štiavnici s názvom Ochotnícke divadlo v Banskej Štiavnici a okolí, o ktorej sa už niečo popisalo a ešte určite popíše, ako je to vždy pri významných regionálnych publikáciách, ktorá sa už teší priazni našich čitateľov a za ktorú zo srdca ďakujeme! Z užšieho okruhu záujmu - témy slovenskej literatúry, konkrétne o Martinovi Kukučimovi sú dve nové publikácie z pera p. Márie Rapošovej, ktoré do knižnice priniesli manželia Rudinskí. Strastiplný príbeh bronzovej sochy - pomníka Martina Kukučina, ktorá vznikla v Amerike a ktorej sprostredkovateľ - emigrant, profesor a vedec Oregonskej štátnej univerzity v USA, inžinier a doktor filozofie Július Alexander Rudinský (1917-1980), bol strýkom nášho darcu, p. Rudinského, je dlhoročným projektom p. Rapošovej, veľkej obdivovateľky M. Kukučina, ktorá spracovávala aj jeho životopis v ďalšej publikácii. Ďakujeme za tieto vzácne, ale aj všetkým ostatné, všednejšie dary, všetkým vám, milí darcovia! Srdečne,

MsK

Environmentálna výchova v Špeciálnej základnej škole Banská Štiavnica

Environmentálna výchova je v súčasnosti verejnosťou vnímaná veľmi rôznorodo, teda z mnohých uhlov pohľadu.

V elementárnom tematickom diani sa environ témy rozvetvujú na ďalšie podtémy a oblasti. Nelichotivým zistením je stále nízka úroveň povedomia k zeleným témam. Či už je to voda, vzduch, životný prírodný priestor, alebo v tomto zmysle celkový biotop, tieto zásadné témy nám všetkým dávajú čas a priestor na akési hlbšie zamyslenie, premyslenie si svojich, ale i celospoločenských cieľov a hodnôt. Hľadanie ciest a následne zjednotenia týchto názorových odlišností pre oblasť environmentálnej výchovy v spoločnosti by preto malo začínať práve edukáciou v počiatočnom štádiu, teda v kontinuite využívania výučby vo vzdelávacích inštitúciách, avšak za pomoci aktívneho, zodpovedného a príkladného pôsobenia mestskej a štátnej správy, uvedomelej verejnosti, nevynímajúc príklady rodín a rodinných príslušníkov detí a žiakov. Vráťme sa však k úlohám environmentálnej výchovy na základných školách. Špeciálna základná škola na Novozámockej ulici č. 11 v Banskej Štiavnici sa v rámci vyučovacieho predmetu environmentálna výchova na druhom stupni tejto téme venuje teoreticky, ale i prakticky. V teoretickej oblasti žiaci rôznymi elementárnymi formami analyzujú súčasný stav životného prostredia, učia sa chápať problematiku odpadov pôsobiacich na životné prostredie, navrhovať eliminácie negatívnych vplyvov pre túto oblasť a diferencovaním triediť odpad ako taký. Chápanie a porozumenie tejto témy a tohto problému sa následne motivačne konverzuje na praktické ciele predmetu, a tým je dianie priamo v naturálnom prostredí okolitej prírody Štiavnických vrchov a aj mesta Banská Štiavnica. Špeciálna základná škola a najmä jej žiaci a pedagógovia v Banskej Štiavnici sú v tomto zmysle už viacnásobnými nositeľmi a držiteľmi vlajky „Zelená škola“, ktorú udeľuje Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica po splnení prísnych environ – kritérií. Preto všetci tí, ktorí sa o túto prestížnu vlajku zaslúžili, sú na ňu právom

pyšní. V každej sfére diania spomínanej problematiky má naša spoločnosť isté negatívne oblasti, ktoré však praxou, skúsenosťami, racionálnym myslením a uvedomelosťou môžeme pretvárať na pozitíva. Medzi negatívne medzery reálneho stavu môžeme vypichnúť nižšiu úroveň uvedomovania si vplyvu odpadov na životné prostredie verejnosťou, pretože sa napriek snahám stále o tejto téme málo píše a hovorí. Taktiež je smutným, ale reálne zisteným pohľadom podceňovanie tohto globálneho problému a následný alibizmus, v zmysle „Ja som s touto témou Ok, ale mňa sa to netýka“. Na Novozámockej ulici č. 11 všetci školopovinní, ale i tí, ktorí edukačný proces riadia alebo manažujú, si svoje reálne ciele nastavili tak, aby boli v tejto oblasti splniteľné, aby boli príkladné, ale aby boli hlavne edukačné. A akčný plán začal tým, že sa o tom v škole začalo intenzívne hovoriť, začalo sa o tom písať v internom školskom časopise Štiavnické žiakoviny a v mnohých menších, či väčších aktivitách šla škola svojou aktivitou v praxi príkladom pre verejnosť.

Držíme patronát nad „Územím chráneným školou“ v kontinuálne realizovanom programe „Zelená škola“ v lesíku medzi jazerom Klinger a ulicami Pavla Kyrmezera a Jozefa Karola Hella. Tento lesík bol spontánne pomenovaný „Čistý lesík“, pretože ho v pravidelných, ale i nepravidelných intervaloch druhostupniari zbavujú odpadkov a dávajú tomuto lesíku a chodníku pre domácnosti, ale i cezpoľných či zahraničných turistov a návštevníkov šancu byť naozaj pyšne čistým. Tu je tiež potrebné spomenúť aj pútače, ktoré zviditeľňujú aktivity detí, ale tiež edukatívnymi indiciami poukazujú na správanie sa na lesnom chodníku, v lese a jeho okolí. V environ aktivitách nezaostáva špeciálna základná škola na Novozámockej ulici č. 11. ani pri čistení okolia školy, ktoré na hodinách pracovného vyučovania realizujú žiaci prvého stupňa v pravidelných a zároveň aj v sledovaných intervaloch. Škola ako taká sa tiež venuje v environ oblasti aj celoslovenským súťažným recyklohrám, ktorých cieľom je prehĺbiť znalosti žiakov v oblasti triedenia a recyklácie odpadov a umožniť im tak osobnú skúsenosť so

Deti zo ŠZŠ v lesíku na Klinger FOTO ARCHÍV ŠZŠ BŠ

spätným odberom použitých drobných elektrozariadení a batérií. Environ oblasť je osobitne zameraná aj na aktivity v školskej záhrade. Tu sa žiaci venujú ekologickému pestovaniu zeleniny, ovocia a bylín, ale i celkovému biotopu, teda starajú sa o stromy v záhrade, vytvorili hmyzí hotel, vtáčie búdky, kŕmidlá a napájadlá, skonštruovali kompostovisko a obhospodarujú záhradnú plochu. Toto všetko prináša všetkým komplexný úžitok. Ale tiež si žiaci uvedomelo užívajú pobyt na čerstvom vzduchu v slobodnom a zároveň prírodnom, školskom záhradnom prostredí. Toto všetko je podporované vecnou, ale zavše aj elementárnou hĺbkovou analýzou reálneho diania, čo znamená, že teoretické poznatky sú konfrontované s reálnym procesom, čo má edukačný vplyv na pragmatizmus a kritické myslenie žiakov vzdelávaných v ŠZŠ. V spomínanej školskej záhrade ľudským sedliackym umom, rukami, ale tiež hlavne logickým myslením, žiaci tiež vytvorili systém zachytávania úžitkovej vody, ktorá je významným doplnkom pri vyživovaní záhradných rastlín a celého záhradného systému, ako aj zdrojom šetrenia a ekonomických pozitív. Žiaci sa pravidelne aktívne zúčastňujú a podieľajú na jar-nom sadení stromčekov s Mestskými lesmi Banská Štiavnica, sú tiež aktívni v projektoch čistenia okolitej prírody od nelegálnych skládok na báze projektov, ktoré majú svoje precízne poslanie v podobe plánu idey, cieľa a vo fáze ukončenia

edukačnej osvetu veľký význam pre širokú verejnosť. V špeciálnej základnej škole si v rámci reálneho environmentálneho stavu pedagógovia uvedomujú konzumnú dobu modernej spoločnosti, alarmujúci stav bezbrehého a stále stupňujúceho zahlcovanie odpadmi, ktoré sa prosto reálne deje. Snahou myslieť na budúce generácie, i keď len zlomkom eliminácie dopadov na spoločnosť ako takú, môžu všetci v Špeciálnej základnej škole v Banskej Štiavnici s čistým svedomím príkladne poukazovať na možnosti, ako sa to dá aj inak. Veď predsa rozprúdením osvetu a aktivitami zameranými na podporu a skvalitňovanie životného prostredia prostredníctvom environmentálnej výchovy na školách, ale i mimo nich, príroda ako taká dostane novú šancu na panenskú regeneráciu. Môžeme si preto v tejto súvislosti položiť filozoficky jednoduchú, no veľmi komplexnú otázku: „Robí Špeciálna škola na Novozámockej ulici č. 11 pre banskoštiavnickú prírodu veľa, či málo ???...alebo, dá sa urobiť pre spomínanú prírodu viac ???... Odpoveďou je tendencia snahy, možno námahy a usilovnosti byť v tejto téme maximálne zodpovednou školou, mať na zreteli kontinuitu života budúcich generácií, čo v školskom roku 2024/2025 prinieslo do školy novú dôležitú tému: environmentálnu výchovu „Zeleň a ochrana prírody“.

**PaedDr. Miloš Bendík, PhD.,
Špeciálna základná škola
Banská Štiavnica**

Jarné prázdniny v Slovenskom banskom múzeu

Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici pozýva všetkých návštevníkov, rodiny s deťmi, priateľov histórie a tvorivé duše, aby strávili jarné prázdniny v prostredí bohatom na zážitky, poznanie a zábavu.

Počas troch týždňov prázdninových dní bude v expozíciách múzea pripravený pestrý program s ponukou pre všetky vekové kategórie.

Obľúbené tvorenie v Dielničke v Kammerhofe

Návštevníci si budú môcť vyskúšať rôzne remeselné techniky, ako plstenie, batikovanie, smaltovanie, tvarovanie z hliny či výrobu košíkov, pohyblivých a handrových hračiek. Nezabudli sme ani na tradičné pečenie chleba, ktorého vôňa sa vždy rozlieha po celej Dielničke.

Rozprávka o baníkovi v expozícii Kammerhof – Baníctvo na Slovensku

Špeciálna ponuka pre detských návštevníkov, spoznávanie banskej histórie prostredníctvom rozprávky. Deti sa stanú postavami z príbehu a prehliadku expozície si tak užijú netradičným spôsobom. Rodičia sa

s nimi tiež niečo naučia alebo si niektoré informácie pripomenú.

Prázdninové fárane v štólňi Glanzenberg

Milovníci podzemných dobrodružstiev si môžu užiť zážitkové fárane v štólňi Glanzenberg priamo v centre Banskej Štiavnice. Tento unikátny priestor ponúka autentický pohľad do banského podzemia a života baníkov.

Banské múzeum v prírode – Otvorené brány podzemia

Jedna z najnavštevovanejších expozícií múzea, Banské múzeum v prírode, bude počas prázdnin sprístupnená všetkým záujemcom. Podzemné chodby a jedinečné banské zariadenia sú zárukou výnimočného zážitku.

Expozície Starý a Nový zámok

Históriu Banskej Štiavnice môžete objavovať v priestoroch Starého a Nového zámku. Prehliadky ponúkajú zaujímavý pohľad na život v minulosti, od banskej histórie až po obranné mechanizmy týchto významných pamiatok.

Galéria Jozefa Kollára

Milovníci umenia si prídu na svoje v Galérii Jozefa Kollára, kde na nich čakajú diela významných autorov.

Obdivuhodné obrazy Jozefa Kollára, Jaroslava Augustu, Edmunda Gwerka či Jozefa Viktoriána Pituka očaria a inšpirujú.

Uhoľná expozícia Handlová

Oplatí sa tiež vycestovať kúsok z Banskej Štiavnice a navštíviť najmladšiu expozíciu Slovenského banského múzea, ktorá v tomto roku oslavuje svoje 10. výročie. Uhoľná expozícia v Handlovej ponúka dobrodružnú prehliadku pre deti aj dospelých. Tvorivé aktivity v Ekodielničke ocenia hlavne najmladší návštevníci.

Slovenské banské múzeum je výborným miestom pre príjemné trávenie času jarných prázdnin spolu s rodinou alebo priateľmi. Či už vás lákajú tvorivé dielničky, podzemné dobrodružstvá alebo historické expozície, každý si nájde niečo pre seba.

Viac informácií o našich aktivitách, otváracích hodinách a vstupnom nájdete na našej webovej stránke: www.muzeumb.sk.

Tešíme sa na vašu návštevu!

**Ing. Martina Kminiaková,
Slovenské banské múzeum,
Odbor marketingu, propagácie
a environmentálnej výchovy**

oznamy, spomienky

Spomienka

Existujú 2 svet: V jednom krátko dobo prebýva-me a musíme z neho odísť, aby sme sa už nikdy nevrátili a do toho druhého budeme musieť vstúpiť, aby sme z neho už nikdy neodšli.

Jean de la Bruyere

Dňa **25.2.2025** sme si pripomenuli 15. výročie úmrtia p. **Petra Halaja**.

S láskou spomínajú

**manželka Janka, dcéra
Adriana a vnučka Dorota**

Oznam

Slovenský zväz telesne postihnutých v Banskej Štiavnici oznamuje svojim členom, že úradné hodiny v kancelárii na Bratskej 17 budú **iba v stredu 8.00 – 12.00 h** až do odvolania z prevádzkových dôvodov. Informácie o činnosti alebo členstve v organizácii môžete získať na tel. č.: 0908 236 896, 0907 596 488, 0904 110 253, 0915 883 972, 0911 205 103.

Výbor ZO SZTP

Ponuka

Centrum voľného času v Banskej Štiavnici ponúka tanečné vystúpenia súboru Applause na zábavy, večierky, spoločenské akcie. V ponuke máme tance národné, moderné, ľudové a pod. Bližšie informácie v CVČ na č. tel.: 0907 598 567.

J. Machilová

Ponuka

Základná škola Jozefa Kollára ponúka priestory jedálne na konanie spoločenských udalostí, osláv, večierok a pod. Kontakty: 0904 523 872, 0911 875 772.

ZŠ J. Kollára

Nelegálne skládky odpadu

Spoločnosť Mestské lesy Banská Štiavnica už dlhodobo bojuje s tvorcami tzv. nelegálnych skládok.

Aktuálne bola asanovaná skládka v lokalite Šobov, kde bol vyvezený kontajner použitého oblečenia. Pôvodca uvedeného činu nie je známy, preto by sme chceli aj touto cestou osloviť občanov: „Ak máte akékoľvek informácie, ktoré by mohli pomôcť identifikovať pôvodcu tejto skládky, kontaktujte spoločnosť Mestské lesy Banská Štiavnica, alebo priamo políciu.“

Komunálny odpad, stavebný odpad, pneumatiky, plasty a rôzny iný odpad neustále pribúda nielen v odľahlejších tichých miestach, ale aj v blízkosti frekventovaných ciest, či priamo v lese. Nelegálne skládky sú dlhodobým problémom. Ich odstraňovanie stojí nemalé peniaze, ktoré by mohli byť využité oveľa prospešnejším spôsobom. S príchodom jari by sme chceli zdôrazniť potrebu

ochrany prírodného prostredia. Treba si uvedomiť, že akýkoľvek odpad zahodíme na zem, tak sa nám časom vráti - napríklad v našom pohári.

Prečo?

Všetok odpad, ktorý skončí na nelegálnych skládkach, sa časom rozloží do pôdy, vstrebe sa do podzemných vôd a vodárenských zdrojov. Niet sa teda čo čudovať sa, že trpíme rôznymi alergiami a ťažkosťami. Plasty nahádzané vo vode sú veľkým nebezpečenstvom pre vodné živočíchy a aj pre nás. Jednotlivé plastové čiastočky sa ľahko dostanú do žalúdkov rýb a stávajú sa súčasťou ich tela, ktoré my potom konzumujeme....

V prvom rade ide o nevedomosť. Občania nepoznajú dôsledky svoj-

ho správania, nepoznajú vplyv čiernych skládok na životné prostredie a v konečnom dôsledku na ich vlastné zdravie.

Nepodceňujme význam ochrany čistoty nášho prostredia, pretože ideme tak sami proti sebe.

**Ing. Miroslava Orolinová,
Mestské lesy Banská Štiavnica**

Streda, 12.3.2025, v čase o 16.00 h **KURZ PRVEJ POMOCI PRE RODIČOV**

Kurz prvej pomoci pre maminky/otec-
kov/starkých je zameraný na:

- Úrazy, pády, rany, krvácania, zlo-
meniny.
- Problémy s dýchaním a cudzie tele-
so v dýchacích cestách.
- Horúčky a febrilné krčce.
- Poruchy vedomia.
- Popáleniny.

Cena kurzu: 35 €/1 osoba. Počet miest
je obmedzený.

Na kurz je potrebné záväzne sa prihlá-
siť do piatka, 7.3.2025.

Trvanie kurzu: 2 hodiny.

Kontakt: 0902/220530 (telefonicky ale-
bo prostredníctvom SMS).

KURZ PREDPÔRODNEJ PRÍPRAVY

Pozývam Vás na 8-týždňový kurz pred-
pôrodnej prípravy. Je vhodné absolvo-
vať ho v ktoromkoľvek týždni tehoten-
stva. Postupne preberieme všetko, čo
potrebujete vedieť počas tehotenstva
a v prvých mesiacoch s miminkom.
Kurz je vhodný pre maminky, ktoré
čakajú prvé dieťaťko, ale aj pre Vás,
ktorým prvé tehotenstvo, pôrod alebo
šestonedelie nedopadlo podľa pred-
stáv a na ďalšie sa chcete lepšie pri-
praviť. Kurz bude prebiehať pod dohla-
dom certifikovanej laktáčnej poradkyni
a poradkyni pre zdravé nosenie. Kurz
je vypracovaný za pomoci odborníkov.
Cena kurzu (8 týždňov po 2 hodiny) je
80 eur. Na kurz je potrebné sa vopred
prihlásiť.

Kurz bude prebiehať v poobedňajších
hodinách, podrobnosti preberieme te-
lefonicky: 0902/220530.

Materské centrum

Otváracie hodiny:

pondelok:	8.00 – 12.00: knižnica, 12.30 – 15.00: MC+knihnica
utorok:	8.00 – 15.00: otvorené MC, po 16.00: aktivity, semináre, workshopy
streda:	8.00 – 12.00: knižnica, po 12.30: čitateľský klub (pre deti ZŠ)
štvrtok:	8.00 – 15.00: otvorené MC, po 16.00: aktivity, semináre, workshopy
piatok:	8.00 – 15.00: otvorené MC

Materské centrum slúži na podporu
rodín, ako bezpečné miesto pre stre-
távanie sa rodičov s deťmi, či budúcich
mamičiek. Služi na oddych, socializáciu
a zmysluplné trávenie času s deťmi.
Cieľom je znížiť izolovanosť, budovať
u detí prvé sociálne vzťahy, zmierňo-
vať strach z kolektívu. Vďaka kurzom,
prednáškam, aktivitám a seminárom,
ktoré v našom materskom centre pre-
biehajú, majú mamičky možnosť naučiť
sa niečo nové, fyzicky a psychicky si
oddýchnuť od každodenných povinnos-
tí, načerpať energiu a nové poznatky či
zručnosti.

MATERSKÉ CENTRUM
ZŠ Jozefa Kollára

Čo slubuje marec v mestskej knižnici

**Hneď prvý marcový týždeň je
Týždňom slovenských knižníc
(TSK), týždeň, ktorý upozor-
ňuje na prítomnosť knižníc,
na ich význam a prínos pre
jednotlivcov i celú spoločnosť.**

Hlavným mottom tohtoročného TSK
je slogan- „Knižnica- priestor istoty“.
Zahrňa v sebe oblasť interiérového
dizajnu knižníc, efektívneho rieše-
nia služieb knižníc, pocit pohodlia
v knižnici, aktívneho komunitného
priestoru, ako i všetkého, čo si vie-
te pod priestorom istoty predstaviť.
Ak ste sa ešte nemali možnosť pre-
svedčiť o spomínaných skutočnos-
tiach v našej knižnici, srdečne vás
pozývame v týždni od 3.3. do 7.3.
na bezplatný zápis do čitateľskej ro-
diny v našej MsK. Počnúc prvým
marcovým dňom je vyhlásená tra-
dičná amnestia na sankčné poplatky
za omeškanie vrátenia kníh. Potrvá
počas celého mesiaca marec.
Počas marca bude tiež možné vy-
brať si bezplatne z vyradených kníh,
ktoré boli k dispozícii na odpredaj
po vlnajšom vyradení. Knihy sa
vyberajú podľa zoznamu (v kniž-
nici, na www.banskastiavnica.sk,
príp. FB stránke MsK) na objed-
návku. Pre deti je pripravených tiež
množstvo aktivít. Od začiatku mar-

Detský kútik v mestskej knižnici FOTO ARCHÍV MsK BŠ

ca platí výzva na zapojenie sa do
1. ročníka výtvarnej a literárnej sú-
ťaže „Listový festival“ pre žiakov zá-
kladných a materských škôl, ktorá
je predmetom samostatného člán-
ku tohto čísla novín. Počas TSK,
ktorý je v našom meste zároveň aj
týždňom jarých prázdnin, je mož-
né navštíviť knižnicu, ktorá sa pre-
mení na veľkú herňu s množstvom
spoločenských hier. 20. marca po-
kračujeme 33. ročníkom literár-
no-vedomostnej súťaže „Ak vieš od-
povieť“ pre všetkých deviatakov
okresu Banská Štiavnica, 21.3. závi-
ta medzi banskoštiavnické deti spi-
sovateľ Stanislav Repaský, v posled-

ný marcový týždeň bude prebiehať
celoslovenský detský čitateľský ma-
ratón s názvom „Čítajme si“, kto-
rý organizujeme aj v našej knižnici
v čase prevádzkových hodín kniž-
nice. No a na záver mesiaca, 28.3.,
je pripravené každoročne najoča-
kávanejšie podujatie pre najaktív-
nejšie deti MsK- „Noc“ či „Večer(a)
s Andersenom“. Okrem toho očaká-
vame početné návštevy našich naj-
menších čitateľov- škôlkarikov, kto-
rý každoročne v marci pridú potešiť
nás i seba v komunite priateľiek
knižiek. Tešíme sa na všetkých Vás,
milí priatelia!

Vaša MsK

Stretnutie pracovnej skupiny „Banské jarky“

**Vo štvrtok 13. februára 2025 sa
na radnici uskutočnilo výročné
stretnutie pracovnej skupiny
s názvom Ochrana a záchrana
banských jarkov v lokalite
svetového dedičstva UNESCO
Historické mesto Banská
Štiavnica a technické pamiatky
v jeho okolí, ktorej členmi
sú vlastníci, resp. správcovia
pozemkov, na ktorých sa
nachádzajú banské jarky ako
súčasť jedinečného vodohos-
podárskeho systému umelých
vodných nádrží - tajchov -
technickej pamiatky lokality SD.**

Hlavným aktérom skupiny je OZ
Štiavnický tajch.
Cieľom stretnutia bolo zhodnotenie
roka 2024 - aktivity OZ Štiavnický
tajch a jednotlivých členov v oblas-
ti ochrany a záchrany banských jar-
kov, ako aj plány na rok 2025.

Rokovanie v zasadačke MsÚ FOTO ARCHÍV MsÚ

Vybrané banské jarky sú pravidelne
čistené a udržiavané prostrední-
ctvom dobrovoľníckych brigád, kto-
ré organizuje OZ Štiavnický tajch,
do ktorých sa zapájajú dobrovoľní-
ci z celého Slovenska.

Primátorka mesta osloví univerzi-

ty a fakulty, ktoré sa hlásia k pokračo-
vateľom duchovného dedičstva
Baníckej akadémie a preto je veľký
potenciál, že sa uvedených brigád
študenti týchto škôl zúčastnia.

Držíme palce!

MsÚ

INFORMATÓRIUM MESTSKEJ KULTÚRY

Piatok 28.2. o 18.30 h

Opica

Horor, 120 min., USA, P:18+, vstupné: 6€. Dvojčky Hal a Bill nájdu na povale domu otcovu starú hračku – mechanickú opicu. Od tej chvíle sa v ich okolí začnú objavovať záhadné úmrtia. Bratia preto opicu vyhodia a ich životné cesty sa rozídu. Po rokoch ich však prekliata opica znovu spojí. A opäť sa začnú objavovať podivné úmrtia. Bratia musia prísť na to, ako ju raz a navždy zničiť skôr, než niekto z ich blízkych príde o život...

Sobota 1.3. o 18.30 h

Černák

Triler, 115 min., P:18, Vstupné: 6€.

Nedeľa 2.3. o 16.00 h

Rozzum v divočine

Animovaný, 105 min., P, Vstupné: 5€. Robot Rozzum stroskotá na neobývanom ostrove a musí sa prispôbiť drsnému prostrediu, postupne si vybudovať vzťahy so zvieracími obyvateľmi ostrova a stať sa adoptívnym rodičom osirelého húsatka.

Nedeľa 2.3. o 18.30 h

Bridget Johnsová:

Zbláznená do chlapa

Romantický, komédia, Veľká Británia, 120 min., P:12+, Vstupné: 6€

Prázdniny v kine Akademik:

Pondelok 3.3. o 16.00 h

Vaiana 2

Vstupné: 5€, 103 min., P:7

Utorok 4.3. o 16.00 h

Dino Diplodok

Vstupné: 5€, 93 min., P.

Streda 5.3. o 16.00 h

Rebelka: Misia kráľovská záchrana

Vstupné: 5€, 94 min., P.

Štvrtok 6.3. o 16.00 h

Zlatovláška

Vstupné: 5€, 116 min., P.:7

Piatok 7.3. o 16.00 h

Rozzum v divočine

Vstupné: 5€, 105 min. P.

Utorok 4.3. o 18.30 h

Živí a zdraví

Komédia, dráma, 100 min., P:12, Vstupné: 6€. Dva dni pred svadbou sa Dragana rozhodne, že sa predsa vydá, nechce. Všetko je však pripravené: rodina je pozvaná, darčeky nakúpené, hudba zaplatená a šunky najmenej nakrájané. Pre Lesa, prisnu a drsnú hlavu rodiny ženicha, zrušenie neprichádza do úvahy. Svadba sa musí stať;

Jarné prázdniny v kine Akademik

Pondelok 3.3. o 16:00 hod.

- Vaiana 2

Animovaný, dobrodružný, 103 min., P, Vstupné: 5€. Odvážne dievča Vaiana nečakane dostane žiadosť o pomoc od svojich odvážnych predkov a spolu s Mauim a úplne novou posádkou sa vydáva na cestu naprieč moriami Oceánie do nebezpečných a dávno zabudnutých vôd, kde ju čaká dobrodružstvo plné nástrah, s ktorými sa ešte nikdy nestretla.

Utorok 4.3. o 16:00 hod.

- Dino Diplodok

Animovaný, 93 min., P, Vstupné: 5€. Malý dinosaurus Diplodocus sníva o veľkom dobrodružstve a túži preskúmať krásny, ale nebezpečný svet. Zistí však, že v skutočnosti žije v komiksovom svete. Vďaka tomu je jeho cesta ešte dobrodružnejšia a fantastickjšia, než spočiatku očakával.

Streda 5.3. o 16:00 hod.

- Rebelka: Misia kráľovská záchrana

Animovaný, 94 min., P, Vstupné: 6€. Mladá princezná Mina vzdoruje svojmu otcovi a mení tradície –

za svojho manžela si totiž vybrala knihomoľa Ronana, ktorý je od tradičného princa na míle vzdialený. Keď však priletí hrôzostrašný drak a princeznú unesie, je na Ronanovi, aby sa vydal do vzdialenej krajiny na nebezpečnú záchrannú misiu.

Štvrtok 6.3. o 16:00 hod.

Nedeľa 9.3. o 16:00 hod.

- Zlatovláška

Rozprávka, 116 min., P: 7, Vstupné: 6€. Keď kráľovský panoš Juraj ochutná kúsok čarovného hada, porozumie reči zvierat. Je však vinný, že sa vzoprel kráľovmu rozkazu, a hrozí mu buď trest smrti, alebo nebezpečná cesta za Zlatovláškou, princeznou zo vzdialeného kráľovstva uprostred mora, ktorú chce kráľ za manželku.

Piatok 7.3. o 16:00 hod.

- Rozzum v divočine

Animovaný, 105 min., P, Vstupné: 5€. Robot Rozzum stroskotá na neobývanom ostrove a musí sa prispôbiť drsnému prostrediu, postupne si vybudovať vzťahy so zvieracími obyvateľmi ostrova a stať sa adoptívnym rodičom osirelého húsatka.

OKŠAMK

Lístky

na atraktívne podujatia v predaji!

Radi by sme vás pozvali na nasledujúce podujatia organizované Kultúrnym centrom Banská Štiavnica:

23. marec 2025 (19:00)

- Účet

Komédia „Účet“ vystaví účet mužskému naturelu! Príďte sa zabaviť na vtipnom predstavení, ktoré odhaľuje tajomstvá mužskej duše. Hrajú Lukáš Latinák, Robo Jakab a Ady Hajdu.

11. apríl 2025 (19:00)

- Neil Zaza & Band (USA): European Tour 2025

Americký kráľ melodického rocku Neil Zaza, známy spoluprácou s legendami ako Steve Vai či Joe Satriani, prichádza so svojou kapelou na európske turné. Nenechajte si ujsť tento výnimočný koncert plný energetickej hudby.

12. apríl 2025 (18:00)

- Krvavé peniaze

Divadlo MÚZA TEATRO v spoluprá-

ci so štúdiom L+S prináša napínavú detektívku „Krvavé peniaze“. Pripravte sa na večer plný záhad a nečakaných zvratov. V hlavných úlohách Vladimír Kobielsky a Helena Krajčiová.

9. máj 2025 (19:00)

- Lord Bishop Rocks (USA)

Hudobný uragán z Brooklynu, Lord Bishop Rocks, prichádza so svojou nezameniteľnou kombináciou rocku, funku a blues. Tento koncert sľubuje nezabudnuteľný zážitok pre všetkých milovníkov kvalitnej hudby.

Všetky podujatia sa uskutočnia v priestoroch Kultúrneho centra Banská Štiavnica na Kammerhofskej 1. Vstupenky sú dostupné online na našej webovej stránke alebo v Informačnom centre na Námestí sv. Trojice 1. Pre viac informácií nás kontaktujte na kultura@banskastiavnica.sk alebo na tel. č.: 045/6949651.

Tešíme sa na vašu účasť!

OKŠAMK

o svoju česť v spoločenstve len tak ľahko nestratí. Zenich Momo, pohľtený romantickú predstavou manželstva a lásky, dúfa, že nevesta naozaj zostane. Tak sa začína najväčšia fraška, aká sa kedy na polostrove odohrala, okorenená veľkým množstvom dynamitu, ako diktujú tradície a zvyky.

Štvrtok 6.3. o 18.30 h

Sobota 8.3. o 18.30 h

More na dvore

Komédia, 102 min., P:7, vstupné: 6€. Ondřej Vetchý a Jiří Langmajer vo filme, ktorý vás dobre naladí! Tvorcovia komédie Ženy v behu pričádzajú s novým filmom o nádeji a láske.

Nedeľa 9.3. o 16.00 h

Zlatovláška

Rozprávka, 116 min., P.:7, Vstupné: 6€. Keď kráľovský panoš Juraj ochutná kúsok čarovného hada, porozumie reči zvierat. Je však vinný, že sa vzoprel kráľovmu rozkazu, a hrozí mu buď trest smrti, alebo nebezpečná cesta za Zlatovláškou, princeznou zo vzdialeného kráľovstva uprostred mora, ktorú chce kráľ za manželku.

Piatok 7.3. o 18.30 h

Nedeľa 9.3. o 18.30 h

Mickey 17

Sci-fi, komédia, 137 min., P:15, vstupné: 6€. Oscarom ocenený režisér Bong Joon Ho (film Parazit) prichádza s unikátnou novinkou – sci-fi filmom Mickey 17. Robert Pattinson sa v snímke predstaví ako svojský hrdina Mickey Barnes. Ten sa ocitne v mimoriadne nevďačnej situácii, keď zistí, že jeho zamestnávateľ vyžaduje, aby bol ako zamestnanec absolútne zapálený pre to, čo ho živí – pre zomieranie!

Utorok 11.3. o 18.30 h

Panebože!

Komédia, dráma, 90 min., P.154, Vstupné: 6€, Francúzska vidiecka oblasť Jura je preslávená dojnými kravami, poľnohospodárskymi festivalmi a lahodným syrom Comte. V navonok idylickom prostredí vyrastá problémový teenager Totone, ktorý trávi väčšinu času poflakovaním sa s partiou kamarátov. Keď mu zomrie otec, je náhle postavený pred nečakanú zodpovednosť za rodinnú farmu aj mladšiu sestru. Totone sa musí postaviť na vlastné nohy a nebol by to on, aby neprišiel s originálnou skratkou: rozhodne sa vyrobiť ten najlahodnejší syr Comte.

Štvrtok 13.3. o 18.30 h

William Tell

Vojnový, historický, dráma, -133 min., P.15, vstupné: 6€. Jedna strela, ktorá stvorila legendu... Po svojej účasti na križiackej výprave do Svätej zeme William Tell prisahá, že sa už nikdy nedopustí násillia. Nemôže sa však prizerat postupnému útlaku švajčiarskych kantónov rakúskou habsburskou dynastiou. Aby zastavil ďalšie krviprelievania a útlak, rozhodne sa zapojiť do boja za nezávislosť.

Polievka

na našom stole - recepty

Milé naše čitateľky!

Máme tu prvú lastovičku, čo sa týka receptúry na polievku. Radi by sme však privítali aj ďalších, ktorí by nám chceli ponúknuť nejaký receptík na chutnú polievku. Nech sa páči:

Liptovská kapustnica

(bez kapusty)

Do hrnca dáme variť scedenú vodu z kapusty - jušku (asi 7 dcl až 1 liter). Pridáme 1,5 litra vody a 2 páry mäkkých klobás. Varíme asi 45 minút. Potom klobásu vyberieme a nakrájame na kolieska. Do vývaru dáme 2 hrste predtým namočených hríbov a jednu konzervu sterilizovaného hrášku. Povaríme asi 15 minút. Pridáme nakrájanú klobásu a zahustíme zápražkou. Scedenú kapustu môžete len tak zjesť alebo urobiť z nej kapustník.

Veľkonočná polievka

Dáme variť údenú krkovičku, vody toľko, aby zakryla mäso. Keď je mäso mäkké, vyberieme ho na tanier a takto ho potom môžeme rozkrájať a použiť na veľkonočné misy. Do zvyšného mierne bublajúceho vývaru opatrne vylejeme surové vajíčka. Môže ich byť 8 - 10 kusov. Dávame pozor, aby pri varení zostali vcelku. Keď sú vajíčka uvarené a polievka nie je už úplne vriaca, pridáme veľkú smotanu na varenie, dochutíme soľou, trochou cukru a hlavne octom, podľa potreby. Podávame s chlebom alebo iným pečivom. Treba povedať, že táto polievka sa varí podľa váhy. Každý 1 kg mäsa sa varí 1 hodinu. Ak už sú napríklad 2 kg mäsa, tak 2 hodiny a podobne.

Recept nám poskytli Danko a Heňo Bartošovi z B. Štiavnice. Prajeme Vám dobrú chuť!

Daniela Sokolovičová

Flešky zo ZUŠky

Počas januára prebiehalo verejné hlasovanie v súťaži Gospel talent junior.

Za všetky hlasy, ktoré ste našim žiakom Bianke Vasiľovej za pieseň Otče, ťa chválím a Hanke Kminiakovej za pieseň Prišiel na zem konať dielo spásy, odoslali, zo srdca Ďakujeme!

22. január 2025 - Triedny koncert - gitara.

Pani učiteľka Karolínka Bušková Rumanová zorganizovala milú triednu besiedku, na ktorej predviedla so žiakmi ich repertoár. Trepezlivo učí deti klasickej hre na gitaru, správneho držaniu i vystupovaniu. Spevom prispeli žiaci p. uč. Chovanovej David Knižek a Sára Hricišinová.

5. február 2025 Prijímacie /talentové/ skúšky na Akadémii umení.

David Knižek navštevuje našu ZUŠ neprestajne 14 rokov /teda od svojich 5 rokov/. Okrem hodín spevu sa zdokonaľuje aj v hre na klavír a organ, je členom Zboríku. Priebežne aktívne vystupuje na koncertoch a zúčastňuje sa speváckych súťaží. V roku 2023 - deň pred požiarom - získal titul Laureáta na speváckej súťaži Stančekova Prievidza. Spev mu prirástol natoľko k srdcu, že sa ho rozhodol študovať na vysokej škole. V tomto školskom roku maturant na Gymnázium Andreja Kmeťa a súčasne absolvent ZUŠ sa počas uplynulého polroka intenzívne pripravoval na talentové skúšky na Akadémii umení. Uchádzači o štúdium museli splniť predpísané podmienky. V rámci vokálneho interpretácie museli preukázať hlasové kvality s predpokladom ďalšieho rozvoja, teoretické znalosti v rozsahu látky konzervató-

ria, podrobili sa skúške z intonácie, spevu z listu, ako aj z hereckej a pohybovej schopnosti. David sa skúšobnej komisii predstavil sl. ľudovou piesňou v úprave Pavla Kršku „Hoj, pofukuj, povievaj“, zaspieval dve umelé piesne rôznych štýlových období /„Anima Christi“ Marca Frisina a „Alma del core“ Antonia Caldaru/. Z povinných operných, oratórných či kantátových árií si vybral z Mozartovej Čarovnej flauty áriu veľkňaza Sarastra: „O Isis“ a z Händlovej opery Alcina áriu „Verdi prati“. Davida na prijímacie skúšky pripravovala a klavírnú korepetíciu zabezpečila p. uč. Irena Chovanová. Podobne predviedol svoje spevácke a herecké schopnosti aj náš bývalý žiak, absolvent spevu a gitary Pavol Chovan. Druhý štvorročný cyklus absolvoval už na pôde ZUŠ Jána Cikkera v Banskej Bystrici v triede p. uč. Mirký Mičicovej a od septembra 2024 sa už ako žiak speváckeho oddelenia Konzervatória v Bratislave pripravoval pod pedagogickým vedením p. profesorky Gabriely Hübnerovej. Jeho repertoár: sl. ľud. pieseň v úprave Stančeka „Takú som si frajerôčku zamiloval“, A. Dvořák: Biblické písne č. 10 „Zpívejte Hospodinu“, G.F. Händel: „Ombra mai fu“, W. A. Mozart Don Juan „Notte

e giorno“, B. Urbanec: Pieseň o víne 1. „Chvála vína“. O klavírnú korepetíciu sa postaral pán Peter Dekrét z AU. V závere prijímacích skúšok predviedol David pantomimickú etudu na tému „Zásnuby“, Paľko na tému „Tenisky“. Cenné rady a pokyny k zostaveniu a zvládnutiu tejto hereckej zložky poskytla obom uchádzačom naša p. učiteľka Ľudka Klimková. Ich vokálne i herecké výkony ocenila päťčlenná prijímacia komisia zložená z hlasových pedagógov AU pozitívne. S potešením sme prijali správu, že od septembra 2025 sa oboch začínajúcich basov ujmie uznávaný slovenský operný spevák - basista a pedagóg Štefan Kocán. Vystupuje v najznámejších a najsilnejších operných domoch na svete. Po ukončení štúdií na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a Konzervatóriu vo Viedni sa pripojil k opernému súboru Landestheater v rakúskom Linzi. Tu vystupoval v postavách Sarastra v Mozartovej Čarovnej flaute, Raimonda v Donizettiho Lucii di Lammermoor, kráľa Filipa II. vo Verdiho opere Don Carlos a Banca v Macbethovi, Kecala v Smetanovej Predanej neveste a mnohých ďalších. Doktorát získal v roku 2020 na Fakulte múzických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici, kde pôsobí ako pedagóg. Svoje aktivity neustále rozširuje - exceluje ako spevák, hudobník, moderátor, tanečník, autor hudby či hudobných aranžmánov. Tréma, zodpovednosť i radosť bola teda dvojnásobná. Obom „naším“ chlapcom zo srdca blahozeláme, že sa dostali do triedy tohoto významného operného speváka a veríme, že budú umom a pracovitou svoj talent na radosť pedagógov i rodičov intenzívne rozvíjať.

Irena Chovanová

Beliansky ples

V sobotu 8. februára sa konal už 7. ročník Belianskeho plesu.

Hostiteľmi plesu sú každoročne Erika Babirádová a Jozef Bartko, ktorí privítali hostí a otvorili ples slávnostným prípitkom. Večer sa niesol pod moderátorskou taktovkou Mgr. Milana Kabinu. Úvodné tanečné vystúpenie Petra Farbiaka a Vivien Legényovej, ktorí previedli štandardné

a latinsko-americké tance postavilo všetkých na nohy a mohlo sa začať s plesovou zábavou. O dobrú náladu do tanca hrala kapela Počin a DJ Fabo. Fotodokumentáciu hostom počas celého večera vyhotovoval Lasky. Vynikajúce jedlo od šéfkuchára Jožka servírované počas celého večera až do rána formou bufetových stolov bola lahôdkou pre oči, ale hlavne pohladením pre chuťové pohá-

riky. Bohatá tombola, kde hlavnou cenou bol skúter, na ktorý si robil záľusk asi každý z hostí. Vynikajúca zábava až do rána je zárukou, že o rok sa vidíme opäť na Belianskom plese 2025! Poďakovať je potrebné všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k zdarnému priebehu a organizácii plesu a všetkým sponzorom tomboly.

Michal Kríž

0 činnosti ŠK Atléti BS v roku 2024

V roku 2024 sme aktívne pracovali so športovcami a novými členmi, ktorí sú aktívnymi členmi klubu, ale klub podporoval tréningové procesy aj pre neregistrovaných športovcov, ktorých potenciál do budúcnosti je možno rozvinúť, či už v našom klube, alebo v iných športových aktivitách.

Získali sme 11 nových členov a momentálne máme členskú základňu v počte 97 členov. Z toho aktívnych pretekárov 39.

Pretekári sa zúčastnili 77 pretekov v atletike, behoch na ceste, dráhe, cezpoľných a horských behoch, cyklistike cestnej aj horskej, Spartan race.

Získali sme spolu 102 umiestnení na stupňoch víťazov – čo je výborná reklama pre naše mesto a náš klub.

Majstrovstvá sveta Spartan race – Richard Hrušovský – 3. miesto
Marek Vidlička 10. miesto MMM – MSR – Košice.

Na MSR sme získali jedno druhé a jedno tretie miesto/ Karol Palášthy/. Dvojčky Pavlendové získali 4. a 9. miesto, Miška Palášthyová 22. miesto, Natálka Pivarčová 52. miesto z MSR v cezpoľnom behu. V súťaži družstiev tieto dievčatá skončili na výbornom 2. mieste. Barbora Malatincová získala 4. miesto v juniorských na MSR v cezpoľnom behu.

Najhodnotnejší výsledok dosiahol 11 ročný Ondrej Bačík, keď v pretekoch Čokoládová tretra získal na

ŠK Atléti BS pred chatou Lodiár na Počúvadle FOTO ARCHÍV ŠK ATLÉTI BS

Slovensku druhé miesto a v československom finále v Ostrave vybojoval 6.miesto. Celkovo na Slovensku štartovalo 572 štartujúcich na 300m.

Z krajských majstrovstiev sme získali 9 titulov, 4 druhé a 5 tretích miest. Výsledky na www.hrdosport.sk

Vo finále družstiev kraja ml. žiaci získali tretie miesto a dievčatá piate miesto.

Dôležité je pripomenúť fakt, že vďaka Mestu Banská Štiavnica chodí na novovybudovanú dráhu týždenne 72 atlétov na systémový tréning pod vedením Roba Petra a Jozefa Gibalu.

Výsledky sme zverejňovali na FB- Atléti BS, v Štiavnických novinách a TV VIO, v TA3 a v denníku Šport.

<https://statistika.atletika.sk/>

kalendár/0

<https://www.hrdosport.sk/Events?SelectedYear=2020&SelectedMonth=1>

<https://www.sportsofttiming.sk/sk/zavod/overview/5116>

<https://www.kosicemarathon.com/wp-content/uploads/docs/vysledky/2020/maraton-muzi.pdf>

Finančné prostriedky, ktoré sme získali z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica sa použili v súlade so žiadosťou a veľmi nám pomohli, nakoľko by sme sa nemohli aktívne zúčastňovať pretekov v takej miere ako bolo spomenuté.

Ďakujeme za finančnú podporu z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica na činnosť v roku 2024.

PaedDr. Róbert Petro
- predseda ŠK Atléti BS

MSR

vo vrhu guľou

Na halových Majstrovstvách SR v Ostrave 20.2.2025 Igor Gally z Dukla Banská Bystrica získal bronzovú medailu vo vrhu guľou.

ZG

Pobyťový

letný prázdninový tábor

Vek: pre deti od 6 – 14 rokov

Miesto: Chata Lodiár – Počúvadlo

Termín: **7.7. – 11.7.2025**

Nástup: 7.7.2025 od 7.30 h Chata Lodiár Počúvadlo

Ukončenie tábora 11.7.2025 od 15-16 h

Cena 225 €/os. zahŕňa: 5x denné strava, ubytovanie, program pre deti, starostlivosť o deti. Tábor bude realizovaný za podmienok 20 detí.

Program: zameranie na rekreačné športovanie, turistiku, plávanie, poznávanie prírody a okolia, súťaže, kvízy, spoločenské hry, socializácia, komunikácia, praktické zručnosti.

Kontakt: Róbert Petro, tel: 0915 815 669

Tešíme sa na vás!

INTERCIA

INTERCIA

ZŠ S MŠ BANSKÁ BELÁ
POZYVA 9. APRÍLA 2025 OD 14.00 DO 16.00
NA ZÁPIS DO PRVEJ TRIEDY

NAŠA ŠKOLA PONÚKA

- dlhodobé skúsenosti s kvalitným vzdelávaním
- individuálny prístup k žiakom so špeciálnymi potrebami
- rodinné prostredie s menším počtom žiakov v triedach
- školský pedagogický a nepedagogický tím
- výučbu anglického jazyka od prvého ročníka
- viac vyučovacích hodín telesnej výchovy ako v bežnej škole
- ranný a popoludňajší školský klub od 1. do 5. ročníka
- plavecký výcvik a škola v prírode na 1. stupni ZŠ
- lyžiarsky výcvik na 1. a 2. stupni ZŠ
- pestrý výber záujmových krúžkov
- mnoho školských a mimoškolských aktivít zážitkovou formou
- budovanie vzťahu k tradíciám a zdravému životnému štýlu a k environmentálnemu povedomiu
- elokované pracovisko ZUŠ Banská Štiavnica (hudobný nástroj, spev a výtvarné umenie)

ČO SI TREBA PRINIEST ?

- občiansky preukaz
- rodný list dieťaťa

ČO TREBA UROBIŤ ?

- všetky potrebné informácie k zápisu nájdete na našej stránke školy
- elektronickú prihlášku prosíme vyplniť do 7. apríla 2025, nájdete ju na našej stránke v sekcii žiaci a rodičia

ZÁPIS PRVÁKOV

Banská Belá č. 315, 946 15 | 045 69 33 136 | www.zsbelsa.eduopen.org

služby

Realizujeme stavebné, klampiarske a tesárske práce, brúsenie nožov a nožníc, tel.č.: 0903 549 052

reality

Stredná odborná škola služieb a lesníctva ponúka na prenájom nebytové priestory, kancelárske priestory a garáže. Informácie budú zverejnené na stránke školy: www.sosbs.sk a na vchodových dverách do hlavnej budovy školy.

inzercia

■ Predám palivové drevo v rôznej forme podľa požiadavky, od 25 €/m², tel.č.: 0902 147 715

**Inzerujte aj vy
v Štiavnických novinách**

Na predaj

suché smrekové triesky
na podkúrenie.
Pri objednávke nad 18 kg
doprava vrámci BŠ zdarma!
Cena: 6kg/5,-€
Tel. kontakt: 0905 469 249

Sociálna – Senior

prepravná služba Banská Štiavnica
Pre seniorov a návštevníkov
nemocnice. Pre seniorov a ZŤP.
Pre ZŤP na invalidnom vozíku
0948 460 700
Pracovná doba:
Pondelok – Piatok 6.30 – 17.00

MAKARSKA
BANSKÁ ŠTIAVNICA
15. 8. – 24. 8. 2025

Využite skvelú ponuku
A ODEHOD Z VAŠHO MESTA

V cene pobytu je zahrnuté:

CENA:
459 EUR

Doprava • 7 x ubytovanie • 7 x polpenzia
7 x pobytová taxa • služby delegáta

CK EuroTour
www.ck-eurotour.sk

Viac informácií na tel. č.:
+421 910 957 557

L.N.Trade Pod Sitnom
registrovaný sociálny podnik

ponúka:

- stavebnú činnosť
- murárske práce

0911 772 771

**DONÁŠKA
AŽ K VAŠIM
DVERÁM**

• POTRAVINY •
• ALKO • NEALKO •
• CIGARETY •

OBJEDNÁVKY
NA TEL. Č.: 045/692 0150

PRÍJEM OBJEDNÁVOK:
PO – PI: 7:00 DO 19:00 HOD.
SO: 7:00 DO 14:00 HOD.
NE: 7:00 DO 12:00 HOD.

POPLATOK ZA DOVOZ V BŠ: 1,- €

*Hľadáte priestor pre oslavu,
krstiny, kar, rodinné či priateľské posedenie?*

Reštaurácia Svätá Barborka
Vám ponúka menu od 9,90 € na osobu.

V prípade záujmu kontaktujte sa na: 0911 828 382.

KONCERT
KAŠUBA KREIBICH
Ludovít Martina

Kultúrne centrum
BANSKÁ ŠTIAVNICA
15.03.2025 O 17.00 HOD.

PREDPREDAJ:
Maxi Ticket

VSTUPNÉ:
PREDPREDAJ: 16€
V DEŇ KONCERTU: 17€

WWW.MAXITICKET.SK

Sledujte nás

LUDOVÍT KAŠUBA A
MARTINA KREIBICH

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

■ Dvojtyždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý druhý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 9:00
■ redaktor: Mgr. Michal Kríž ■ redakčná rada: Mgr. Nadežda Babiaková, Ing. Ivana Nikolajová, Mgr. Martin Ma-
charik, Mgr. Lukáš Pellegrini, JUDr. Gejza Volf ■ jazyková úprava: Katarína Kissová ■ sadzba a dizajn: Mgr. Má-
ria Sisková ■ adresa redakcie: Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofska 1, Banská Štiavnica,
tel.: 045 6949652, 0918 688 850, e-mail: michal.kriz@banskastiavnica.sk. Reg.č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené OZ SsRP B.Bystrica č.j. 1167/94-PTP
zo dňa 6.4.1994 ■ vydavateľ: Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 24 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ evidenčné číslo: EV 4429/11
■ ISSN 1337-8023 ■ tlač: Nikara, Krupina ■ redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov! Nevyžiadané rukopisy a fotografie
redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho pís-
omného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie.

© Redakcia Štiavnických novín

